

Legality

"Bu bülten Şengün Grup yayımıdır."

Haziran - Temmuz - Ağustos 2025 | E-Bülten

Makaleler:

Start-Up / Girişimcilik Ekosisteminde Hukuki Riskler: ABD, AB ve Türkiye Hukuk Sistemleri Çerçevesinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme

Yürürlüğe Giren "İklim Kanunu" Çerçevesinde Hukuki Değerlendirme

E-B/L ve Uluslararası Deniz Ticareti: Elektronik Taşıma Senetlerinin Hukuki Değerlendirmesi

Şirketler ve Yatırımcılar İçin Halka Arzın Önemi

Siber Sigorta Poliçelerinde Algoritmik Risk Skorlaması

Konuk Sektör:
E-Ticaret ve Dijital Pazarlama Sektörü

Özel Gün:
24 Temmuz Gazeteciler Basın Bayramı

Dünyaya Haberler
Dünyadan Haberler

Şengün'den Haberler
Şengün Akademi'den
Şengün Enstitü'den

ŞENGÜN GRUP

Hukuk | Medya | Strateji
Law | Media | Strategy

www.sengungroup.com

ŞENGÜN & PARTNERS

Avukatlık Ortaklığı | Attorney Partnership

www.sengunpartners.com

ŞENGÜN ALSP

Alternatif Hukuk Servis Sağlayıcılığı
Alternative Legal Service Provider

www.sengunalsp.com

LEGALITY

İÇİNDEKİLER

Editörün Notu 04

Makaleler 06

Start-Up / Girişimcilik Ekosisteminde Hukuki Riskler:
ABD, AB ve Türkiye Hukuk Sistemleri Çerçevesinde
Karşılaştırmalı Bir İnceleme
- Ortak Av. Gülşah Güven, LL.M.

Yürürlüğe Giren “İklim Kanunu” Çerçevesinde
Hukuki Değerlendirme
- Ortak Av. Birgi Kuzumoğlu

E-B/L ve Uluslararası Deniz Ticareti:
Elektronik Taşıma Senetlerinin Hukuki Değerlendirmesi
- Kıdemli Av. Betül Önal Payze

Şirketler ve Yatırımcılar İçin Halka Arzın Önemi
- Yönetmen Av. Yiğit Okuldaş

Siber Sigorta Poliçelerinde Algoritmik Risk Skorlaması
- Stj Av. Duygu Yaren Yıldırım

Konuk Sektör: E-Ticaret ve Dijital Pazarlama 34

Türkiye’de E-Ticaret Sektörü ve Düzenlemeleri
- Av. Ahmet Oğul Aksoy

Özel Gün 44

24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı
- Av. Nur Yeşildağ

Dünyaya Haberler 48

Dünyadan Haberler 62

Şengün’den Haberler 74

Şengün Akademi’den 82

Şengün Enstitü’den 86

Kaynakça 90

HAZİRAN - TEMMUZ - AĞUSTOS 2025

Legality Editörün Notu

Değerli Okuyucularımız,

Şengün Grup olarak yerel ve küresel gelişmelere ışık tuttuğumuz bülten serimizin Haziran-Temmuz-Ağustos 2025 sayısıyla karşınızdayız. Bundan böyle bülten serilerimizi üç aylık periyotlarla yayınlamaya devam edeceğiz. Aynı zamanda Şengün Akademi'den ve Şengün Enstitü'den başlıkları ile bültenimizde yeni sayfalar aralayarak içeriklerimizi genişletiyoruz.

Makalelere yer verdiğimiz sayfalarda; “Start-Up / Girişimcilik Ekosisteminde Hukuki Riskler: ABD, AB ve Türkiye Hukuk Sistemleri Çerçevesinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme”, “Yürürlüğe Giren ‘İklim Kanunu’ Çerçevesinde Hukuki Değerlendirme”, “E-B/L ve Uluslararası Deniz Ticareti: Elektronik Taşıma Senetlerinin Hukuki Değerlendirmesi”, “Şirketler ve Yatırımcılar İçin Halka Arzın Önemi” ve “Siber Sigorta Poliçelerinde Algoritmik Risk Skorlaması” başlıklarımızı ilginize sunuyoruz.

Ayın konuk sektöründe e-ticaret ve dijital pazarlama sektörünün yerel ölçekte gelişimini ele alıyor ve hukuki zeminde yer alan detayları aktarıyoruz.

24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı kapsamında hazırlanan içerikle basın özgürlüğü ve doğru bilgiye erişim hakkı gibi temel başlıkları inceliyoruz.

“Dünyaya Haberler” bölümümüzde ise ulusal ve uluslararası ilişkilere yönelik yönetmelik, karar, tebliğ, kanun, düzenleme ve değişiklikleri en güncel haliyle derliyoruz.

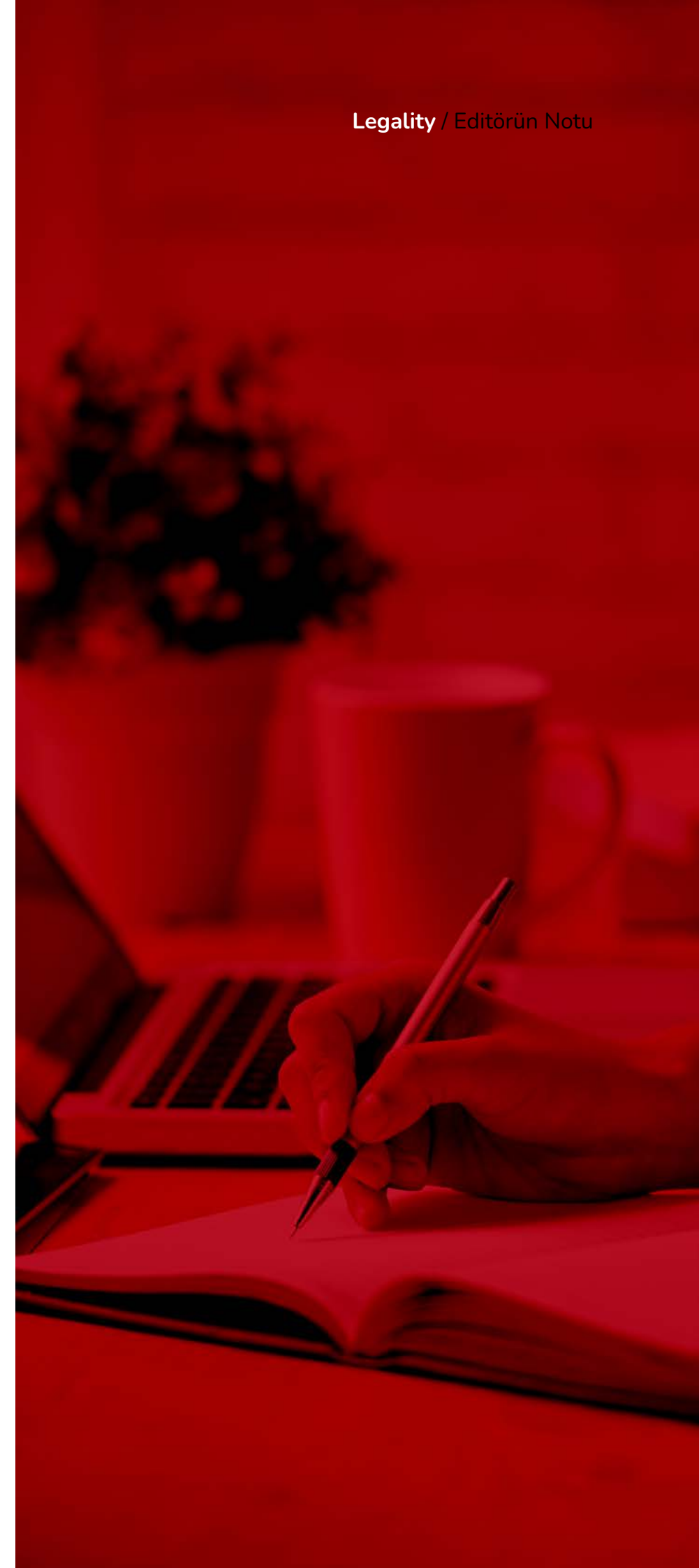
“Dünyadan Haberler”de küresel hadiseleri şeffaflık ilkesiyle ilginize sunuyoruz.

Ekibimizin içinde yer aldığı gelişmeleri, etkinlik ve duyuruları ise “Şengün'den Haberler” başlığı altında duyuruyoruz.

Şengün Akademi'den ve Şengün Enstitü'den başlıkları ile, devam eden bülten serilerimizde yapılacak olan inceleme, görüş ve analizlerimize ilişkin duyurularımızı paylaşıyoruz.

Keyifli okumalar dileriz,

İstanbul, Haziran-Temmuz-Ağustos 2025
Şengün Grup

Makaleler

Makale

Start-Up / Girişimcilik Ekosisteminde Hukuki Riskler: ABD, AB ve Türkiye Hukuk Sistemleri Çerçevesinde Karşılaştırmalı Bir İnceleme

A. Genel Açıklamalar

Teknolojik gelişmeler temelinde global sahada inovatif ilerlemelerin öngörülerin de ötesine geçtiği bir zaman diliminde olduğumuz tartışmasızdır. Bu nedenledir ki girişimcilik ekosistemi, dijitalleşmenin ve teknolojik dönüşümün baş aktörlerinden biri haline gelmiş; bu kapsamda start-up'lar yalnızca ekonomik kalkınmanın değil, aynı zamanda hukukî düzenlemelerin de merkezine yerleşmiştir.

Bu yeni ekonomik yapılar, inovasyonun taşıyıcısı olmakla birlikte, kuruluş ve büyüme süreçlerinde oldukça karmaşık hukuki risklerle karşı karşıya kalmaktadır. Söz konusu risklerin göz ardı

edilmesi halinde yalnızca şirketin varlığını tehlikeye atmakla kalmayıp yatırımcı ilişkileri, marka değeri, veri güvenliği ve regülasyonlara uyum gibi alanlarda da ağır sonuçlar ve yaptırımlar doğurma ihtimalini taşır.

Bu çalışmada, start-up ekosisteminde karşılaşılan temel hukuki risk alanları, Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Avrupa Birliği (AB) ve Türkiye hukuk sistemleri bağlamında karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Girişimcilerin ve hukukçuların dikkatle ele alması gereken bu başlıklar; kuruluş yapıları, fikrî mülkiyet, veri koruma düzenlemeleri, yatırım süreçleri ve sektör bazlı regülasyonlar gibi konuları içermektedir.

B. Kuruluş Yapısı ve Ortaklık İlişkilerine İlişkin Riskler

Kuruluş Yapısı ve Ortaklık İlişkileri inovasyon süreçlerinin en temel sorunlarından birini teşkil eder. İnovatif gelişimin sürdürülmesinin yanında hukuk dünyasında varlık kazanabilmesi için hukuk düzeninin kabul ettiği bir kişilik ile hak ve fiil ehliyetinin doğacağı yani en basit ifade ile “varlık kazanılacağı” açıktır.

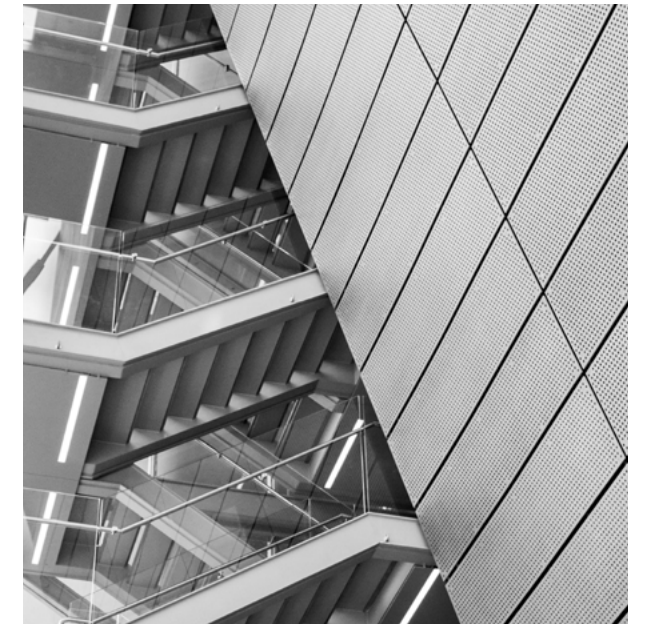
Start-Up'ların ilk aşamadaki en kritik hukuki adımı, uygun şirket türünün seçilmesidir. Uluslararası alana yönelim dikkate alındığında örneğin Amerika'da özellikle yatırım almayı hedefleyen teknoloji girişimleri, Delaware eyaletinde kurulan “C-Corporation” (C-Tipi Anonim Şirket) modelini tercih etmektedir. Bu tercih, yatırımcıların hukuki güvencelere olan duyarlılığından kaynaklanmakla birlikte, şirketin vergi rejimi, iç tüzüğü ve yönetim yapısının bu modele uygun şekilde kurgulanmasını zorunlu kılar. Ancak bu tercihin beraberinde getirdiği çifte vergilendirme ve dava süreçlerinin eyalet bazlı yürütülmesi gibi pratik sorunlar, yeterince dikkate alınmadığında ciddi risk doğurabilmektedir.

Kurucular arasında yazılı bir “Founders' Agreement” (Kurucu Ortaklar Sözleşmesi) yapılmaması hem Türkiye'de hem de ABD'de yaygın bir hata olarak öne çıkmaktadır.

Özellikle şirket hisselerinin “Vesting” (Aşamalı Hak Ediş) usulüyle dağıtılmaması durumunda, ekipten ayrılan bir ortağın elinde yüklü miktarda hisse kalması, şirketin yatırım almasını engelleyen bir risk faktörüne dönüşebilmektedir.

Avrupa Birliği'nde ise Almanya'daki “GmbH” (Limited Şirket) ya da Fransa'daki “Société par Actions Simplifiée - SAS” (Basitleştirilmiş Anonim Şirket) modelleri, hissedarlar arası sözleşme yapılarında daha katı düzenlemeler içermekte, böylece ihtilaf risklerini sınırlamaktadır.

Türkiye'de ise girişimciler çoğunlukla Limited Şirket modeli ile başlamakta; ancak bu modelin yatırım süreçlerinde sınırlı esneklik sağlaması, özellikle pay devri, yönetim kurulu yapısı ve şirket esas sözleşmesinin uyarlanabilirliği bakımından sorun yaratabilmektedir.

C. Fikrî Mülkiyet Haklarının Korunmasındaki Hukuki Eksiklikler

Girişimlerin değerini belirleyen en önemli unsurlardan biri sahip oldukları fikrî mülkiyet haklarıdır. Ancak ne yazık ki birçok start-up, bu alanda gereken koruma adımlarını atlamaktadır.

- i. ABD’de “First To File” (İlk Başvuran Kazanır) ilkesi doğrultusunda, patent ya da marka başvurusunun zamanlaması kritik önem sahiptir. Ayrıca, çalışanların geliştirdiği yazılım ve tasarımlar üzerinde şirketin hak sahibi olabilmesi için “IP Assignment Agreement” (Fikrî Mülkiyet Devri Sözleşmesi) yapılması zorunludur. Aksi halde, ürünün sahibi doğrudan çalışan olarak kabul edilebilir ve bu durum ileride büyük hak kayıplarına neden olabilir.
- ii. Avrupa Birliği’nde, özellikle Avrupa Patent Sözleşmesi (European Patent Convention) çerçevesinde geliştirilen koruma mekanizmaları, fikrî mülkiyet haklarının yatırım süreçlerinde şeffaf bir şekilde sunulmasını zorunlu kılar. Fransa, Almanya ve İskandinav ülkelerinde yatırımcılar, tescil süreçlerinin tamamlanmasını ön koşul olarak görmektedir.

- iii. Türkiye’de ise girişimlerin önemli bir kısmı marka, yazılım veya tasarımlarına ilişkin koruma başvurularını ihmal etmektedir. Bu durum, benzer projelerin daha önce tescil edilmesi halinde hem davalarla karşılaşma hem de yatırımcı nezdinde güvenilirliğin kaybı riskini doğurur. Üstelik TÜBİTAK veya KOSGEB destekli projelerde dahi mülkiyet hakkının kime ait olduğu çoğu zaman açıkça belirtilmemektedir.

D. Kişisel Verilerin Korunması ve Veri Güvenliği

Girişimlerin dijital platformlar üzerinden veri toplaması, bu verilerin işlenmesi ve saklanması süreçlerini doğrudan veri koruma hukuku kapsamına sokmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri’nde eyalet bazında değişen veri koruma düzenlemeleri mevcuttur. Özellikle Kaliforniya Eyaleti tarafından yürürlüğe konan “California Consumer Privacy Act - CCPA” (Kaliforniya Tüketici Gizlilik Yasası), kullanıcıların kişisel verileri üzerindeki kontrolünü artırmaktadır. Ayrıca sağlık verisi işleyen start-up’lar, “Health Insurance Portability and Accountability Act - HIPAA” (Sağlık Sigortası Taşınabilirliği ve Sorumluluk Yasası) kapsamında ağır yükümlülüklerle tabidir.

Avrupa Birliği’nde ise kişisel verilerin korunması, 2018 yılında yürürlüğe giren “General Data Protection

Regulation - GDPR” (Genel Veri Koruma Tüzüğü) ile sıkı bir şekilde düzenlenmiştir.

GDPR, açık rıza alınması, veri minimizasyonu, unutulma hakkı ve veri ihlali bildirim yükümlülüklerini kapsamaktadır. Uyumsuzluk durumunda yüksek para cezaları öngörülmektedir.

Türkiye’de ise, GDPR uyumluluk süreçlerini de tamamlamak gayesi ile, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamında benzer düzenlemeler mevcuttur. Ancak uygulama düzeyinde ciddi eksiklikler gözlemlenmektedir. Start-up’ların büyük bölümü “aydınlatma metni”, “açık rıza” ve “VERBİS kaydı” gibi yükümlülüklerini ya hiç yerine getirmemekte ya da yüzeysel biçimde uygulamaktadır. Bu ise idari para cezalarının yanı sıra sektörel güven kaybına da neden olmaktadır.

E. Yatırım Süreçleri ve Sözleşmesel Yapılanma

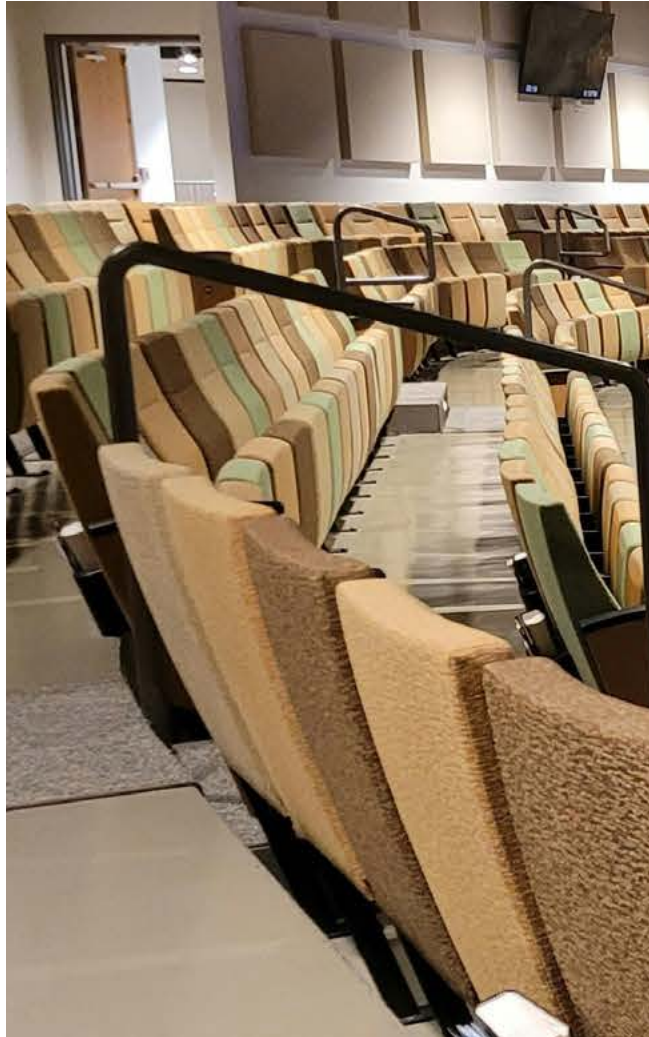
Start-Up’ların büyüme ve ölçeklenme aşamalarında yatırım almak bir zorunluluk haline gelmiştir. Ancak bu süreç, ciddi sözleşmesel riskler içermektedir. ABD’de özellikle “Simple Agreement for Future Equity - SAFE” (İleri Dönemde Hisseye Dönüşecek Basit Anlaşma) modeli, Y Combinator gibi hızlandırıcılar tarafından yaygın biçimde kullanılmaktadır. Bu model, değerlendirme yapılmaksızın yatırım alınmasını sağlasa da ilerleyen aşamalarda değerlendirme ihtilaflarına ve hissedarlar arası güç dengesizliklerine yol açabilir.

Türkiye’de SAFE (İleri Dönemde Hisseye Dönüşecek Basit Anlaşma) modeli henüz mevzuata açık şekilde yansımamıştır. Türk hukukunda sermaye artırımı, hisse devri ve

tahvil benzeri finansman araçlarının kullanımında noter, ticaret sicili ve vergi dairelerine yapılan bildirim süreçleri, yatırım süreçlerini yavaşlatmaktadır.

Ayrıca yatırım sözleşmelerinde, çoğunlukla yatırımcı lehine tek taraflı cezai şartlar ve yönetim hakları içeren hükümler, kurucu ortakların ilerleyen aşamalarda inisiyatif kaybına uğramasına neden olmaktadır.

F. Faaliyet Alanına Özgü Regülasyonlar ve Uyum Riskleri

Start-Up'ların faaliyet gösterdiği alan, doğrudan tabii oldukları regülasyonların niteliğini belirlemektedir. Özellikle Finansal Teknoloji (Fintech), Dijital Sağlık (E-Health), Yapay Zekâ (Artificial Intelligence - Yapay Zekâ) ve Kripto Varlıklar gibi alanlarda regülasyonlar hızla değişmekte; hatta çoğu zaman “gri alanlar” içinde hareket edilmektedir.

Avrupa Birliği, “Digital Markets Act” (Dijital Piyasalar Yasası) ve “Digital Services Act” (Dijital Hizmetler Yasası) ile platformların sorumluluklarını genişletmiştir. Ayrıca AB Komisyonu, rekabetin korunması için “Algorithmic Collusion” (Algoritmik Anlaşma) gibi yeni kavramlara odaklanmaktadır.

Türkiye’de ise bu alanlarda belirgin bir hukuki altyapı olmamakla birlikte, özellikle MASAK (Mali Suçları

Araştırma Kurulu) mevzuatı, e-ticaret ve tüketici hukuku düzenlemeleri çerçevesinde çeşitli yükümlülükler doğmaktadır. Ancak uygulamadaki öngörülemezlik, girişimcilerin güvenli büyüme planları yapmasını zorlaştırmaktadır.

G. Uluslararası Yargı Mercilerinin Girişimcilik Ekosistemine Yönelik Karar ve Görüşleri

Girişimcilik faaliyetlerinin dijital ortamda yaygınlaşması, kişisel verilerin korunması, dijital rekabet, ifade özgürlüğü ve ekonomik faaliyetin serbestisi gibi alanlarda doğrudan insan hakları normlarını gündeme getirmiştir. Bu çerçevede hem Avrupa Birliği Komisyonu (European Commission), hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (European Court of Human Rights – AİHM), hem de Avrupa Adalet Divanı (Court of Justice of the European Union – CJEU) girişimcilik faaliyetlerini etkileyen bazı karar ve görüşler yayınlamıştır.

a) Avrupa Adalet Divanı (CJEU)

Avrupa Birliği hukukunun bağlayıcı yargı organı olan Avrupa Adalet Divanı, özellikle GDPR (General Data Protection Regulation – Genel Veri Koruma Tüzüğü) kapsamında start-up’lar için kritik öneme sahip kararlar vermiştir. Bunlardan en dikkat çeken, “Schrems II” olarak bilinen C-311/18 sayılı karardır¹.

Bu karar ile, Avrupa’dan ABD’ye veri aktarımına dayanak olan “Privacy Shield” (Gizlilik Kalkanı) anlaşması geçersiz kılınmış; Avrupa’da faaliyet gösteren girişimlerin veri aktarımı süreçlerinde Standart Sözleşme Maddelerine (Standard Contractual Clauses) uyum sağlaması zorunlu hale gelmiştir. Bu durum, özellikle veri tabanlı çalışan start-up’ların uluslararası büyüme planlarını doğrudan etkilemiştir.

Ayrıca, “Google Spain SL, Google Inc. v Agencia Española de Protección de Datos (AEPD), Mario

Costeja González²” davasında CJEU, Unutulma Hakkı (Right To Be Forgotten) kapsamında arama motoru şirketlerine önemli yükümlülükler yüklemiştir. Bu karar, dijital girişimlerin içerik yönetimi politikalarında hukuki uyumu öncelikli hale getirmiştir.

b) Avrupa Komisyonu Görüşleri

Avrupa Komisyonu, start-up’ların faaliyet alanlarını doğrudan etkileyen düzenlemelere ilişkin Kamuoyu Görüşleri (Public Consultations) ve Etki Analizleri (Impact Assessments) yayımlamaktadır. Özellikle Dijital Piyasalar Yasası (Digital Markets Act) ve Dijital Hizmetler Yasası (Digital Services Act) ile, platform bazlı start-up’lar için algoritma şeffaflığı, içerik denetimi, kullanıcı hakları gibi yükümlülükler getirilmiştir. Komisyon, bu düzenlemelerin amacının “rekabetin korunması ve kullanıcı haklarının güçlendirilmesi” olduğunu ifade etmekte; küçük girişimlerin bu yükümlülükleri yerine getirebilmesi için istisnalar öngörmektedir.

Ayrıca, Komisyon’un yapay zekâ düzenlemelerine dair hazırladığı “Yapay Zekâ Kanunu” (AI Act) kapsamında, “yüksek riskli yapay zekâ sistemleri” tanımı getirilmiş ve bu sistemleri geliştiren girişimlere uygunluk değerlendirmesi,

izlenebilirlik ve etik denetim yükümlülükleri getirilmiştir³. Bu da yapay zekâ tabanlı start-up’ların faaliyetlerini doğrudan etkilemektedir.

c) İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi (İHAM)

İHAM, doğrudan “start-up” kavramı üzerine karar vermemekle birlikte, girişimcilerin ekonomik faaliyette bulunma hakkını İHAS Ek Protokol 1, madde 1 kapsamında “Mülkiyet Hakkı” (Right To Property) ve madde 10 kapsamında “İfade Özgürlüğü” (Freedom of Expression) çerçevesinde değerlendirmiştir.

Örneğin Tre Traktörer AB v. Sweden⁴ (1989) davasında, bir restoranın alkollü içki ruhsatının iptali mülkiyet hakkı ihlali olarak değerlendirilmiş; bu içtihat dijital platform işletmeleri açısından lisans iptallerinin temel haklara aykırılığını sorgulatır hale getirmiştir.

Benzer şekilde, Société Colas Est and Others v. France⁵ kararında, özel şirketlerin ticari sırlarını koruma hakkı ve arama/elkoyma işlemleriyle ilgili olarak makul denetim mekanizmalarının varlığı aranmıştır. Bu karar, girişimcilik faaliyetlerinde devlet müdahalesinin sınırlarını çizen önemli bir içtihattır.

H. Sonuç

Start-up ekosisteminin gelişimi, yalnızca teknoloji üretimiyle değil, aynı zamanda bu teknolojinin hukukla uyumlu biçimde yapılandırılmasıyla mümkündür. ABD ve AB, start-up’lara yönelik hukuki altyapıyı sistematik biçimde geliştirmiş, girişimcilerin kurumsal yönetim, fikrî mülkiyet, veri koruma ve yatırım süreçlerinde net bir çerçeve içinde hareket etmelerini sağlamıştır. Türkiye’de ise bu alanlarda gelişim olmakla birlikte, uygulama pratiklerinin yetersizliği ve düzenlemelerin belirsizliği, girişimciler açısından risk oluşturmaya devam etmektedir.

Hukuki risklerin erken aşamada öngörülerek yönetilmesi hem girişimin sürdürülebilirliği hem de yatırımcının güveni açısından kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, girişimcilerin profesyonel destek alması, sözleşmelerin titizlikle hazırlanması ve sektörel regülasyonların düzenli takibi, başarılı bir start-up yolculuğunun temelini oluşturacaktır.

Ortak Av. Gülşah Güven, LL.M.

¹ <https://noyb.eu/files/CJEU/judgment.pdf>, Z.T.: 07.07.2025

² https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=EN&text=&pageIndex=0&part=1&mode=DOC&docid=152065&oc-c=first&dir=&cid=667631, Z.T.: 07.07.2025

³ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401689, Z.T.: 08.07.2025

⁴ [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-57586%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-57586%22]}), Z.T.: 08.07.2025

⁵ [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-69977%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-69977%22]}), Z.T.: 08.07.2025

Makale

Yürürlüğe Giren “İklim Kanunu” Çerçevesinde Hukuki Değerlendirme

1. Giriş

İklim değişikliği ve beraberinde gelen iklim krizi artık devletlerin, kurumların ve bireylerin gerekli sorumlulukları almasını, geleceğe dair hareket planı çizmesini gerektiren küresel bir sorun haline gelmiştir.

Türkiye, bu kapsamda ilk büyük adımını 2 Temmuz 2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilen ve 9 Temmuz 2025 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7552 sayılı İklim Kanunu ile atmış ve iklim krizi ile mücadelenin hukuki zeminini oluşturmuştur. Böylece bu zamana kadar genel anlamda “hedef” olarak belirlenen bir çok husus artık “yükümlülük” olarak gündeme gelmektedir.

İklim Kanunu’nun temel amacı, **2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi** doğrultusunda Türkiye’nin iklim değişikliğiyle mücadelesini etkin, sürdürülebilir ve adil bir şekilde yürütmesini sağlamak ve bunun yasal zeminini oluşturmaktır. İklim kanununda uluslararası düzeyde kabul görmüş olan “ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve kabiliyetler” ilkesi benimsenmektedir.

2. Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)

Kanunun en dikkat çekici düzenlemelerinden biri, Türkiye’de ilk kez Emisyon Ticaret Sistemi’nin kurulmasıdır. Bu sistem ile tahsisatların alınıp satılması yoluyla sera gazı emisyonlarının sınırlandırılmasını veya azaltılmasını, karbon salımını piyasa temelli mekanizmalarla azaltmayı hedeflemektedir.

3. Karbon Piyasaları

Karbon piyasaları, yetkilendirilmiş piyasa operatörleri tarafından yönetilen ve düzenlenen finansal yapılar olarak kurgulanmaktadır. Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kapsamında hem birincil hem de ikincil piyasalar, tahsisatların yanı

sıra emisyon ticaretine konu olan standardize edilmiş sözleşmelerin alım satımı amacıyla organize edilerek faaliyete geçirilecektir. Bu sistemin işletilmesinden ve piyasa altyapısının sürdürülmesinden sorumlu kurum olarak Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi (EPIAŞ) görevlendirilmiştir.

Ayrıca; gönüllülük ilkesine dayalı olarak faaliyet gösterecek **Gönüllü Karbon Piyasaları**, karbon kredilerinin bireysel ve kurumsal aktörler arasında serbest şekilde alınıp satılmasına olanak tanıyacaktır. Bu piyasalara ilişkin projelerin yetkili kurum tarafından kayıt altına alınması zorunluluğu getirilmiştir. Gönüllü karbon piyasaları ile, aynı zamanda Türkiye’nin uluslararası karbon ticaretine entegrasyonunu güçlendirmesi ve bu alanda etkili politika geliştirilmesine katkı sunması hedeflenmektedir.

4. Sera Gazı Emisyon İzni

Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kapsamına girmesi öngörülen işletmelerin, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıllık süre zarfında sera gazı emisyon izni temin etmeleri gerekmektedir. Söz konusu geçiş dönemi boyunca, bu işletmelerin ETS kapsamında faaliyetlerini sürdürebilmeleri için, bir kez geçerli olmak üzere emisyon iznine sahip oldukları varsayılacaktır. Bu düzenleme, sisteme geçişi

kolaylaştırmak ve sistemin kademeli olarak uygulanması amacına hizmet etmektedir.

5. Tarım ve Doğal Alanların Korunması

Kanunun 5. Maddesi ile; orman, tarım, mera ve sulak alanlarda karbon yutağı kayıplarının engellenmesi ve bu alanların korunarak artırılması gerektiği belirtilmiştir. Bu alanlar, atmosferdeki sera gazlarının doğal yollarla tutulmasını sağlayarak net sıfır emisyon hedefinin gerçekleştirilmesinde kritik rol oynamaktadır. Ayrıca, tarım sektöründe iklim değişikliğine dirençli ürün desenlerinin geliştirilmesi, su bütçesi dikkate alınarak planlama yapılması ve doğa temelli çözümlerin yaygınlaştırılması öngörülmektedir. Ayrıca, tarım sektöründe iklim değişikliğine dirençli uygulamaların yaygınlaştırılması ve gıda güvenliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

6. Yetki ve Sorumluluklar

Kanun ile İklim Değişikliği Başkanlığı kurulmuş ve bu kurum, sera gazı emisyonlarının izlenmesi, strateji ve eylem planlarının hazırlanması, karbon fiyatlandırma mekanizmalarının düzenlenmesi gibi görevlerle yetkilendirilmiştir. Ayrıca, her ilde İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu oluşturulması öngörülmüştür. Bukurullar, yerel iklim eylem planlarının hazırlanmasından sorumlu olacaklardır.

a. Kamu Kurumları

İklim Değişikliği Başkanlığı koordinasyon görevini üstlenirken, yerel düzeyde İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulları kurulması gerekmektedir.

Bakanlıklara, politika belirleme, karbon piyasalarının düzenlenmesi ve veri talep yetkisi gibi görev ve yetkiler verilmiştir.

Yerel yönetimler, 2027 sonuna kadar iklim eylem planlarını hazırlamakla yükümlüdür.

b. Özel Sektör

ETS kapsamına giren işletmeler, üç yıl içinde sera gazı emisyon izni almak zorundadır.

Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) ile tahsisatların alım-satımı ve karbon kredisi işlemleri düzenlenmektedir. Sistem ile; işletmelere belirli miktarda emisyon tahsisatı verilmektedir ve bu tahsisatlar, yıllık emisyon miktarlarıyla uyumlu şekilde teslim edilmek zorundadır.

c. Gerçek ve Tüzel Kişiler

İklim Kanunu kapsamında, gerçek kişiler ile sivil toplum kuruluşları da iklim değişikliğiyle mücadele sürecine dahil edilmiştir. Bu çerçevede, kamu yararını gözeterek iklim politikaları doğrultusunda alınan önlemlere uyum sağlama yükümlülüğü yalnızca kamu ve özel sektörle sınırlı kalmayıp, bireyleri ve toplumsal örgütleri de kapsamaktadır. İklim Değişikliği Başkanlığı, gerekli gördüğü durumlarda bu aktörlerden doğrudan bilgi ve belge talep etme yetkisine sahiptir.

7. Yaptırımlar

Kanun, yükümlülüklerin ihlal edilmesi durumunda idari yaptırımlar ile para cezaları uygulanacağını öngörmektedir. Bu kapsamda, Emisyon raporlarını sunmayan işletmelere 500 bin TL ile 50 milyon TL arasında ceza uygulanabilecektir. Ayrıca, emisyon izninin iptali ya da yeni izin başvurularının geçici olarak durdurulması gibi tedbirler de düzenlenmiştir. Cezai yaptırımlara yol açabilecek ihlaller arasında, doğrulanmış emisyon raporlarının zamanında sunulmaması, florlu gaz düzenlemelerine uyulmaması, veri tabanına gerekli bildirimlerin yapılmaması veya geçerli izin olmadan ETS faaliyetlerinin sürdürülmesi yer almaktadır. Bununla birlikte, ETS'nin tam uygulanmasından önceki pilot dönemde işlenen ihlallere ilişkin idari para cezaları %80 oranında indirimli olarak uygulanacaktır. Ayrıca, İklim Değişikliği Başkanlığı, piyasaya dayalı karbon fiyatlandırma mekanizmaları geliştirme yetkisi ile donatılmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

7552 sayılı İklim Kanunu, Türkiye'nin dış ticaret politikalarını da doğrudan etkileyecek düzenlemeler içermektedir. Özellikle, ithal edilen ürünlerin karbon ayak izinin yönetilmesine yönelik olarak Sınırda

Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) kurulabileceğine dair hüküm, ihracat odaklı sektörler açısından stratejik bir dönüşüm sürecini zorunlu kılmaktadır. Bu mekanizma, Avrupa Birliği'nin SKDM uygulamalarıyla uyumlu bir  er eve oluşturmayı hedeflemekte olup, karbon yoğun ürünlerin ihracatında ilave maliyetler ve raporlama yükümlülükleri doğurabilecektir. Dolayısıyla, dış ticaret alanında faaliyet gösteren işletmelerin, hem üretim süreçlerini düşük karbonlu hale getirmeleri hem de karbon fiyatlandırma sistemlerine entegre olmaları gerekecektir.

Kanun ile;  evre dostu üretim sistemlerinin teşvik edilmesi, karbon piyasalarının kurulması ve yerel düzeyde iklim eylem planlarının hazırlanması gibi birçok yenilik uygulama alanı bulmaktadır. Ancak, mevcut düzenleme özellikle piyasa temelli araçlara öncelik vermesi ve toplumsal katılım mekanizmalarının sınırlı kalması nedeniyle çeşitli eleştirilere konu olmaktadır. Bu bağlamda, kanunun uygulanma süreci, Türkiye'nin iklim politikalarında başarıya ulaşması açısından belirleyici olacaktır.

Ortak Av. Birgi Kuzumoğlu

Makale

E-B/L ve Uluslararası Deniz Ticareti: Elektronik Taşıma Senetlerinin Hukuki Değerlendirmesi

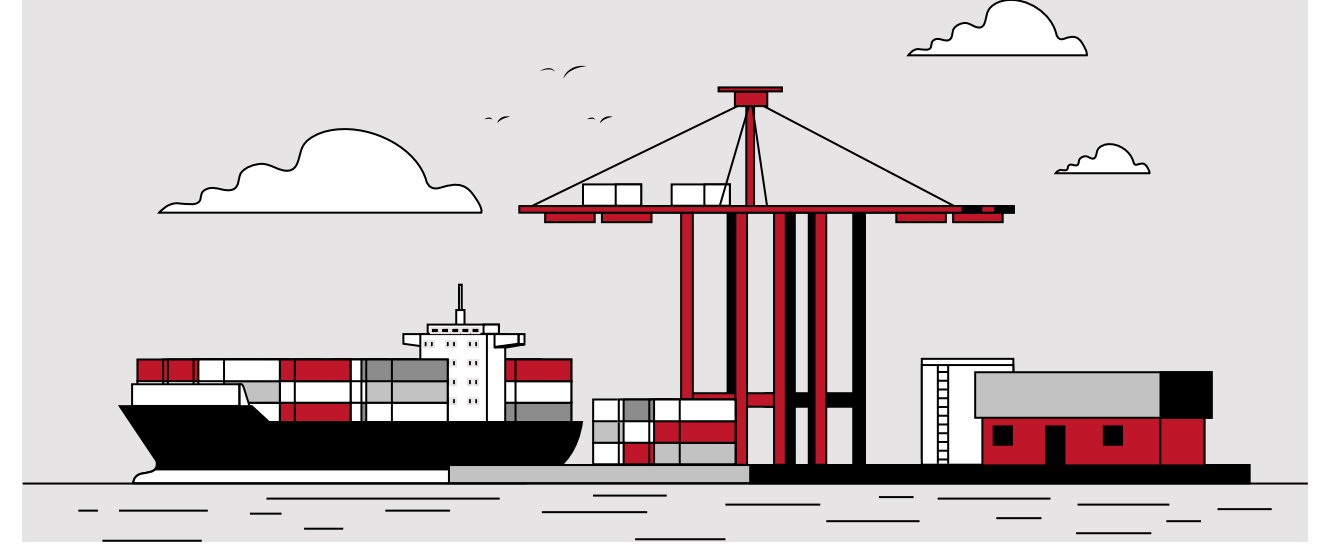
Ticaretin günümüzde küreselleşmesi ve hız kazanması, dijital dönüşümü zorunlu kılmıştır. Dijital dönüşüm ise zamanla yazılım ve programlama, güvenlik ve hukuki düzenleme ile tanıma ve güvence altına alma gibi ihtiyaçları oluşturmuştur. Uluslararası Deniz Ticaretinde kullanılan elektronik taşıma senetleri (e-B/L – electronic Bill of Lading) de bu dijital dönüşümün bir parçasıdır.

Konşimento, eşyanın taşıyan tarafından teslim alındığını, eşyayı taşıyan kişinin, geminin, kaptanın bilgilerini içeren ibrazı ile eşyayı teslimle yükümlü olduğunu belirten bir taşıma senedidir. Elektronik taşıma senetlerinde ise denizyolu taşımacılığında kullanılan konşimentonun kâğıt yerine dijital ortamda düzenlenmesi olup dijital

imza ve şifreleme yöntemleri kullanılarak oluşturulmaktadır. Bu yöntemle geçilmesindeki amaç taşıma ve teslim gibi süreçleri hızlandırma, maliyeti azaltma gibi hususlardır.

Elektronik taşıma belgeleriyle ilgili hukuki düzenlemeler her ülkenin mevzuatına göre değişmektedir. Türk Hukuku da dijital dönüşümü ve yenilikçi uygulamaları benimsemiş, yenilikleri mevzuatta hukuki olarak tanınması ile pratikte özel ve kamu sektöründe işlemlerin elektronik ortamda yürütülmesine geçilmiştir. Elektronik İmza Kanunun varlığı, Türk Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu düzenlemeleri ile Türkiye’de elektronik konşimento düzenlenebilmekte ve hukuken geçerli sayılmaktadır.

Her elektronik ortama geçen sistem gibi elektronik konşimentoya geçiş de birtakım avantajlar sağlasa da uygulamada birtakım sorunlar meydana gelebilmektedir.

A. Avantajlar;

1. Elektronik konşimentoya geçiş ile; konşimentonun fiziken taşınmasına gerek bulunmamakta saniyeler içerisinde alıcıya ulaşabilmektedir. Böylece sevkiyatın takibi kolaylaşmakta, fiziksel taşınması sebebiyle gecikme yahut belgede hatanın önüne geçilmektedir. Böylece limanda bekleme süreleri de azalmaktadır.
2. Bu sistem ile ticaretin daha verimli, denetlenebilir ve sistematik yönetilmesi sağlanmaktadır.
3. Elektronik konşimento, kâğıt konşimentoya göre çalınması yahut evrak sahtekarlığına karşı daha güvenilirdir.
4. Konşimentonun elektronik ortamda hazırlanması kâğıt konşimentoya göre daha

çevrecidir. Kâğıt israfı olmamakta, fiziken taşınmadığından karbon ayak izi de oluşmamaktadır.

5. Saklama, belge kaybı, arşivleme gibi maliyetler oluşmamaktadır.
6. Blokzincir ve oluşturulan diğer güvenli platformlar ile birden fazla konşimentonun oluşturulması veya yetkisiz kişilerin eline geçmesi engellenebilmektedir.

B. Uygulamada karşılaşılan sorunlar;

1. Elektronik konşimento kullanımına henüz her ülkenin geçmemesi yasal mevzuatlarında bu sistemi benimsememeleri karşılaşılan zorluklardandır. Şayet elektronik konşimento uygulamasını benimsemeyen yahut tanımayan ülkelerde bu belge ile işlem yapılmaması söz konusu olabilecektir.

2. Ülkelerinde düzenlemeye gidilmesine karşı yenilikçi uygulama olan elektronik konişmento uygulamasına geçiş yapmayan, kağıt belgeleri daha güvenilir bulan taraflardan birinin olmasıyla işlemler dijital ortamda yürütülememektedir.
3. Sistemin çökmesi veya elektrik kesintisinin gerçekleşmesi durumunda işlemlerin aksaması söz konusu olabilecektir.
4. Elektronik ortama geçen her uygulamanın karşılaşılabileceği bir diğer risk ise siber saldırılardır. Söz konusu saldırılar, sadece elektronik konişmentoya özgü değildir. Elektronik konişmentonun etkin ve güvenilir kullanımı için Blockzincir teknolojisinin ve diğer güvenlik programların kullanılması riski önemli ölçüde azaltmaktadır.

Kıdemli Av. Betül Önal Payze

Makale

Şirketler ve Yatırımcılar İçin Halka Arzın Önemi

Halka arz, şirket hisselerinin bir kısmının veya tamamının yatırımcılara sunulmak amacıyla ilk kez veya tekrar borsa üzerinden satışa çıkmasıdır. Hisseler belirli bir fiyat üzerinden küçük yatırımcılardan büyük kurumsal fonlara kadar geniş bir yelpazede satışa sunulur ve şirketlerin ortaklık yapısı bu sayede genişler. Genellikle halka arz öncesinde şirket hisselerinin sahipliği şirket kurucuları ve ilk yatırımcılardır. Halka arz sonrasında şirket hisseleri borsada işlem görmeye başlar ve şirket her türlü yatırımcının erişimine açılır. Amaç, şirketin finansman sağlaması, kurumsallaşması ve şeffaflaşmasıdır.

Halka kapalı bir anonim şirketin paylarını ilk kez halka arz etmesi, “halka açılma” olarak adlandırılır. Daha önce halka arz gerçekleştirmiş şirketlerin, paylarını yeniden halka arz etmeleri ise “ikincil halka arz” olarak ifade edilir.

Halka arz hem şirketler için hem de yatırımcılar için önemli stratejik ve finansal fırsatlar yaratır. Şirketler için alternatif finansman kaynağı ve likidite imkânı yaratan halka arz, yatırımcılar için yeni yatırım fırsatı olarak görülmektedir.

A. Şirketler Açısından Avantajları

Finansman Kaynağı: Halka arz, şirketlerin ihtiyaç duyduğu finansmanı sağlamak için kullandıkları önemli bir yöntemdir. Şirket, sahip olduğu payların bir kısmını sermaye piyasasında yatırımcılara satarak nakit kaynak yaratabilir. Halka arz sonucu elde edilen gelir için faiz ödeme ya da vade sonunda geri ödeme gibi bir zorunluluk olmadığından, sermaye artırımını yoluyla yapılan halka arzlar şirket açısından diğer finansman türlerine göre daha avantajlıdır.

Likidite İmkânı: Halka arz ile şirket payları sermaye piyasalarında işlem görmeye başlar. Böylece mevcut ortaklar sahip oldukları payları istedikleri zaman satma imkânına kavuşur. Bu durum, ortaklara ciddi bir likidite avantajı sağlar.

Kurumsallaşma: Ülkemizdeki şirketlerin büyük çoğunluğu aile şirketi olarak kurulmaktadır. Halka arz edilen şirketler SPK ve Borsa İstanbul gibi kurumların düzenli denetiminde olacağından halka arz, aile şirketi şeklinde kurulan şirketlere şeffaf olma, kamuyu doğru ve zamanında bilgilendirme, bağımsız dış denetim yaptırma, uluslararası muhasebe standartlarını uygulama gibi sorumluluklar yükleyerek söz konusu şirketlerin daha kurumsal ve profesyonel şekilde yönetilmesine olanak sağlar.

Tanınırlık ve İtibar: Payları Borsa’da işlem gören şirketler hakkındaki çeşitli bilgiler, kamunun aydınlatılma ilkesi ve sermaye piyasası mevzuatı kapsamında, Kamuyu Aydınlatma Platformu gibi veri yayın kuruluşları, basın ve yayın kuruluşları vasıtasıyla yatırımcılara ulaştırılmaktadır. Ayrıca halka arz edilecek şirketler yatırımcı çekmek amacıyla halka arz işlemini birçok platformda duyururlar. Bu sayede şirketin kamuoyunda bilinirliği artmaktadır.

Pay Değerinin Şeffaf Şekilde Belirlenmesi: Şirket payların Borsa’da işlem görmesi, şirketin değerinin ve hisse fiyatlarının düzenli olarak piyasada belirlenmesini sağlar. Bu durum hem yatırımcılar açısından hem de şirketin birleşme, devralma gibi stratejik kararlarında referans niteliğindedir.

Borçlanma Kabiliyeti: Halka açık şirketlerin mali şeffaflığı daha yüksek olduğundan ve şirketin önemli verileri yatırımcılar, kreditorler, tedarikçiler ve iş ortaklarınca da takip edilebildiğinden bu şirketler; tüketiciler, yatırımcılar ve bankalar nezdinde prestij ve güven kazanırlar. Dolayısıyla şirketin bankalar ve diğer finansal kuruluşlar nezdinde kredi değerlilikleri artar.

İkincil Halka Arz ve Sermaye Artırımı İmkânı: Şirketler, halka arz sonrası ortaya çıkan finansman ihtiyaçlarını, mevcut ortakların rüçhan haklarını

kısıtlayarak yapacakları ikincil halka arzlar veya sermaye artırımları yoluyla karşılayabilir. Böylece şirketin büyüme dönemlerinde ilave kaynak yaratması daha kolay hale gelir. Halka açık şirketler, kayıtlı sermaye sistemi sayesinde daha hızlı ve düşük maliyetli sermaye artırımları yapma imkanına da erişirler.

Halka arzın sunduğu tüm bu avantajların yanında, şirketler açısından önemli bazı sorumluluklar da gündeme gelmektedir. Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) ve Borsa İstanbul (BIST) tarafından belirlenen

gerekliliklere ve düzenlemelere uyum sağlanması, eksiksiz izahname hazırlanmasından bağımsız denetime, kamunun aydınlatılmasından kurumsal yönetim ilkelerine kadar çeşitli yükümlülüklerin eksiksiz şekilde yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, şirketlerin halka arz sürecine hazırlık aşamasından itibaren dikkatli ve planlı hareket etmesi, halka arz sonrasında da yasal uyumluluğu sürdürebilecek yapıları oluşturması büyük önem taşımaktadır.

B. Yatırımcılar Açısından Avantajları Yeni Yatırım Fırsatları

Yüksek enflasyon gibi olumsuz ekonomik şartlar, tasarruf sahiplerini alternatif arayışlara itebilmektedir. Yatırımcılar halka arzlar sayesinde daha önce kapalı yapıda faaliyet gösteren şirketlerin hisselerine ulaşma imkânı bulur. Bu şirketlerin büyüme potansiyeline sahip olması ve uzun vadede yatırımcıya ciddi getiri sağlayabilme imkânı taşıması yatırımcılar için halka arzı cazip kılmaktadır.

Fiyat Avantajı

Halka arzlar genellikle şirket değerlemesi açısından cazip fiyatlardan gerçekleştirilir ve genellikle piyasa fiyatının altında hisse alımı yapılabilir. İlk halka arzda şirkete yatırım yapan yatırımcılar, şirketin değerinin ilerleyen dönemlerde artması halinde yüksek kar elde edebilirler.

Portföy Çeşitliliği

Farklı alanlarda faaliyet gösteren şirketlerin halka arz edilmesiyle yatırımcılar portföylerini çeşitlendirme imkânı bulur. Böylece riski dağıtmaları ve uzun vadeli yatırım stratejileri oluşturmaları kolaylaşır.

Kamusal Denetim ve Güvenilirlik

Halka açık şirketler, SPK ve Borsa İstanbul'un gözetim ve denetimine tabi olduğu için yatırımcı açısından şirketlerin şeffaf ve güvenilir şekilde yönetildiğine yönelik güven duygusu yaratır. Ayrıca halka açık şirketler Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) aracılığıyla şirketteki önemli değişiklikleri açıklama ve düzenli finansal raporlama yükümlülüğüne sahiptir. Bu sayede yatırımcılar daha bilinçli kararlar alabilir.

Likidite İmkânı

Borsada işlem gören hisselerin kolayca alınıp satılabilmesi, acil durumlarda yatırımcıların nakit ihtiyaçlarını hızlıca karşılamalarına olanak sunar.

Özet olarak halka arz süreci hem şirketler hem de yatırımcılar açısından pek çok avantaj içermektedir. Şirketler için finansman kaynağı, kurumsallaşma ve itibar gibi kazanımlar söz konusu olurken; yatırımcılar da yeni yatırım olanakları, likidite ve potansiyel getiri gibi fırsatlardan yararlanabilmektedir. Ancak bu avantajların yanı sıra, halka arz öncesi ve sonrasında şirketleri bekleyen önemli uyum süreçlerinin, yasal ve idari yükümlülüklerin bulunduğu unutulmaması gerekir. Bu nedenle halka arz sürecinin dikkatle planlanması ve gerekliliklerin karşılanması için sermaye piyasası hukuku çerçevesinde profesyonel destek alınması önem arz etmektedir.

Yönetmen Av. Yiğit Okuldaş

Makale

Siber Sigorta Poliçelerinde Algoritmik Risk Skoruması

Bu kapsamda siber risk sigortası, birtakım gizlilik seviyesini taşıyan ve korunması lazım gelen bilgilerin açığa çıkması ya da zarar görmesi neticesinde doğabilecek hasarlara karşı işletmeleri koruyan bir poliçe çeşididir.

1. Siber Risk Sigortası

Teknolojinin hızlı bir şekilde gelişimi ile risklerin çeşitliliği artmaktadır. Bu çeşitlik sigorta hukukunda yeni poliçe türlerini ortaya çıkarmaktadır. Yeni çıkan bu poliçe türlerinden biri de siber risk sigortalarıdır. Sanal dünyanın gerçek dünya ile yakın ilişkileri neticesinde işlenen suçlar ve haksız fiiller artık siber ortama da taşınmaya başlanmıştır. Bu durumda sanal dünyada gerçekleşebilecek rizikoların da teminat altına alınması zorunluluğunu doğurmuştur.

Siber saldırı sonucunda meydana gelebilecek olaylar veri silinmesi ve manipölasyonu, işin ve üretimin durması, şantaj, tehdit ve itibar kaybı olarak sıralanabilir. İtibar kaybı rizikoların en büyüğü olarak değerlendirilmektedir.

Siber risk sigortası 1990'lı yıllardan bu yana dünyada konuşulmakta olup, Türkiye'de bu yöndeki farkındalıklar 2010 yılında oluşmaya başlamıştır. Mevcut durumda ise siber

sigortalara ilişkin Türk hukukunda henüz özel bir düzenleme mevcut değildir. Dolayısıyla siber sigortalar hakkında da sigorta hukukuna ilişkin düzenlemelerin yer aldığı 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili düzenlemeler uygulanmaktadır.

2. Siber Sigortalarda Algoritmik Risk Skoruması Uygulaması

Hızla gelişen teknoloji, birçok sektörde dijital dönüşümlere yol açtığı gibi sigorta sektörünü de yakından etkilemektedir. Bu kapsamda pek çok sektörde etkin rol oynamaya başlamış yapay zeka (YZ) sigorta sektöründe de veri analizi, risk değerlendirmesi, poliçe fiyatlandırması, hasar tespiti ve müşteri ilişkileri gibi birçok alanı etkilemektedir.

Hayat, emlak, ticaret gibi sigortaların risk hesaplanmasında etkin rol oynayan YZ'ye en çok ihtiyaç duyulan alanlardan biri de karmaşık risk etmenleri içeren siber sigortalarda risk hesaplamasıdır.

Yapay zeka, şirketlerin siber risk düzeylerini değerlendirmek için karmaşık veri setlerini analiz ederek algoritmalar üzerinden bir risk hesaplaması yapabilmektedir. YZ'nin alt türü olan "makine öğrenimi" (ML) büyük veri setlerini, örüntüleri analiz edilerek, elde edilen veriler ile olayları tahmin etme yeteneğine sahiptir. Böylece rizikonun hesaplanmasında aktif bir rol oynar. ML firmaların önceden yaşadığı siber saldırılar, BT altyapısının yapısı, çalışanların farkındalık seviyesi gibi parametreleri dikkate alarak bir risk puanı oluşturur.

3. Sigortacılıkta Yapay Zekâ Uygulamalarının Dezavantajları: Bilgi Asimetrisi

AI ve ML algoritmaları karmaşık ve anlaşılması zor sistemler olduğundan, kullanıcılar nazarında anlaşılmayı, hatalar ve önyargıları belirlemeyi ve düzeltmeyi zorlaştırır. Algoritmaların iç işleyişinin bu şekilde belirsiz olması, kullanıcıların güvenini sarsabilir ve potansiyel olarak adaletsiz uygulamalara

yol açabilir. Bu nedenle, AI ve ML uygulamalarının açıklanabilirliği ve şeffaflığı büyük önem taşımaktadır.

Algoritmaların sigortalı tarafından yeterince anlaşılmaması yahut bu anlaşılmaz sebebiyle var olan hataların yeterince analiz edilememesi sigorta sözleşmesinde sigorta ettiren açısından bilgi asimetrisi sorununu ortaya çıkarır.

“*Bilgi asimetrisi*” bir sözleşmede tarafların eşit derecede bilgiye sahip olmaması durumudur. Eşit derecede bilgiye sahip olmaktan, her iki taraf için de bilgiye ulaşmanın bir zorluğunun olmadığı ve sözleşmeyi etkileyen tesadüfî olaylar konusunda iki tarafın da aynı konumda olması anlaşılmalıdır.

Sigorta sözleşmelerinde gerek sigortaya gerekse sözleşmeye temel teşkil eden, önceden hazırlanmış sözleşme koşullarına ilişkin olarak sigorta ettiren sigortacıya nazaran teknik konularda daha az bilgi sahiptir. Dolayısı ile sigorta ettiren sözleşmede zayıf ve korunması gereken taraftır. Bu bakımdan, sigorta sözleşmelerinde tarafları arasında bir “bilgi asimetrisi” bulunduğu söz edilebilir. Ayrıca sigorta sözleşmelerinin tüketici sözleşmesi niteliğini taşıması; sigortanın herhangi bir mal veya hizmetten farklı olarak hukuki ürün olması ve karmaşık yapısı, bilgi asimetrisi ile korunma gerekliliğini daha öne çıkarır.

Bazen ise özellikle sağlık sigortalarında sigorta ettiren riziko hakkında sigortacıdan daha fazla bilgiye sahip olmakta, bu bilgiyi şeffaf bir şekilde aktarmamaktadır. Böyle bir halde ise sigorta ettiren lehine bilgi asimetrisi oluşur. İki taraf açısından da oluşabilecek bu bilgi asimetrisi olabildiğince ortadan kaldırmak için sigorta ettiren için bilgilendirme yükümlülüğü, sigortacı için aydınlatma yükümlülüğü Türk Ticaret Kanunu’nda düzenlenmiştir.

Sigortacının sigorta sözleşmelerinin temel unsuru olan rizikonun hesaplanmasında YZ destekli algoritma risk skorlaması sistemlerini kullanması ise sigorta ettirenin aleyhine olacak şekilde bilgi asimetrisi oluşturacaktır. Nitekim anlaşılabilirliği zor olan bu sistem üzerinden sigorta ettirenin rizikoyu anlaması ve rizikonun öngörmüş olduğu verilerin kendi açısından farklılığını ortaya koyması mümkün olmayacaktır.

Şöyleki YZ sistemleribireylerin davranışları, tercihleri ve özel yaşamları hakkında doğrulanamayan çıkarımlar ve tahminler yaparak sonuca ulaşır. Bu çıkarımlar, genellikle beklenmedik değerlere dayandığı için her ne kadar çeşitli ve zengin özelliklere sahip veriler neticesinde oluşmuş olsa da, bu durum, özel hayatları dair hassas özelliklere dayanan ayrımcı ve önyargılı kararların ortaya çıkabileceği bir risk ortamı oluşturabilir.

Ayrıca sigorta ettiren, rizikonun değerlendirilmesi kapsamında kararlaştırılacak primler ve sigorta bedeli açısından da rizikoyu anlayamadığı için yeterli değerlendirmeyi yapamayacaktır. Sonuç itibari ile “*bilgi asimetrisi*” dediğimiz durum oluşacaktır. Böyle bir durumda ayrıca 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu madde 11 açısından da ihlallerin ortaya çıkabilecek olması söz konusudur.

Nitekim sigorta ettirenlerin risk hesaplaması için sigortacıya vermiş olduğu verilerinin YZ tarafından nasıl işlendiğini bilememekte ve ilgili maddenin başta “d) *Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,*” “g) *İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,*” şeklindeki fıkraları uyarınca sahip olduğu hakları kullanmamaktadır.

Sonuç olarak AI ve ML sistemlerinin adil, şeffaf, hesap verebilir olması ve böylece bireylere haksız muameleye yol açabilecek önyargılardan arınmasını sağlaması için açıklanabilir AI’nın (XAI) sağlanması, güveni oluşturmak ve yasal uyumluluğu sağlamak için çok önemlidir. Bunun için yeni standartlar ve kılavuzlar geliştirmelidir.

4. Poliçe İptal Sorunları

Sigorta şirketleri yapay zeka tarafından oluşturulan söz konusu skorlamalara dayanarak, sigortanın teminat kapsamını daraltmakta yahut poliçeyi iptal etmekte, bazense yüksek riskli gruba alınarak hiç sigortalınamamaktadır. Bu durum, sözleşme özgürlüğü ilkesine karşı olmamakla birlikte, özellikle sözleşmenin kurulduğu andaki bilgi asimetrisi nedeniyle haksızlığa yol açabilmektedir.

Ayrıca sigorta sözleşmeleri tip sözleşme niteliği taşıdığı için, tek taraflı olarak algoritmik skorlamaya dayanan iptallerin mahkeme denetimine tabi tutulması gerekir. Ancak sigorta ettirenin algoritmaların karışık yapısını anlayamaması, dava açma hakkını kullanmayı tercih etmemesine sebep olabilmektedir.

5. Sonuç

Siber sigorta sözleşmelerinde yapay zekâ temelli algoritmik risk skorlaması, sigorta sektörüne hız ve verim kazandırsa da, sigortalı açısından bilgi asimetrisi ve şeffaflık sorunlarına yol açmaktadır. Bu durum, özellikle poliçe iptali veya teminat daraltmalarında sigortalıların hak kaybı yaşamasına neden olabilmektedir. Bu nedenle, algoritmaların daha açıklanabilir hâle getirilmesi ve sigorta hukukunda yeni düzenlemeler yapılması gerekmektedir.

Stj. Av. Duygu Yaren Yıldırım

Konuk Sektör

Konuk Sektör

Türkiye’de E-Ticaret Sektörü ve Düzenlemeleri

1. E-Ticaret Sektörünün Gelişimi

TÜBİTAK ve ODTÜ’nün çalışmalarıyla birlikte Türkiye’de 1991 yılında internet çalışmaları gerçekleştirilmeye başlamış ve 1993 tarihinde ilk internet bağlantısı oluşturulmuştur. Devam eden yıllarda ODTÜ’ye ek olarak Bilkent,

Boğaziçi ve İstanbul Üniversitesi de dahil olmak üzere çeşitli üniversitelerde internet kullanılmaya başlamış ve akabinde özel internet siteleri kurulmuştur. 1997 yılında, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu’nun (“BTYK”) gerçekleştirmiş olduğu toplantı ile elektronik ticaret ağının Türkiye’de hayata geçirilmesi için oluşturulan çalışma grubunda koordinatörlük görevi Dış Ticaret Müsteşarlığına, sekreteryaya görevi ise TÜBİTAK’a verilmiştir. Müsteşarlık başkanlığında ve 1998 yılında,

Elektronik Ticaret Koordinasyon Kurulu (“ETKK”) oluşturulmuş ve ülkedeki e-ticaretin yürütülmesine ilişkin teknik, idari, hukuki alt yapının kurulması, ulusal ve uluslararası politikaların ve uygulamaların geliştirilmesine ilişkin belirlemeler yapılmaya başlanmıştır.

2001 yılında e-Türkiye adlı çalışmalara başlanmış ve bu çalışma grubundan biri olan e-ticaret çalışma grubu, çeşitli eylem planları ve raporların hazırlanmasına katılım sağlamıştır. Bu çalışmalar içerisinde e-ticaret bölümünün de yer aldığı Kısa Dönem Eylem Planı hazırlanmış ve söz konusu eylem planı dönemin 2003/48 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir. Devamında ise Türkiye e-Dönüşüm Danışma Komitesi kurulmuş ve 2008 yılında ise denizaşırı e-ticaret işlemleri yürütülmüştür. E-ticaretin gelişimi kapsamında, dönemin Kalkınma Bakanlığı tarafından 2014-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı yürütülmüştür.

Bu dönemi takiben, 2019-2023 Ticaret Bakanlığı Stratejik Planı uygulanmaya devam etmiştir. Güncel olarak ise, 2024-2028 Stratejik Planı faaliyette olup bu kapsamda temel olarak Türkiye’nin küresel ticaretteki payının artırılması ve önemli bir ticaret ve lojistik merkezi olmasının sağlanması; güvenilir ve rekabetçi bir ticaret ortamının sağlanması ve kurumsal yetkinlik ile teknolojik altyapıların geliştirilmesi hedeflenmiştir.

2. E-Ticaret Kanunu’nun Hayata Geçirilme Süreci

Türkiye’de elektronik ticarete ilişkin hukuki çalışmalar özellikle 2008 yılı ve devamında hızlandırılmıştır. Bu kapsamda öncelikle Elektronik Ticaret Direktifi Çalışma Grubu oluşturulmuş, grup tarafından hazırlanan raporların devamında Avrupa Birliği Komisyonu’na sunulan ve Komisyonca kabul edilen AT Elektronik Ticaret Direktifine

Uyum Sağlanması ve Direktifin Uygulanması için Destek isimli proje, Adalet Bakanlığı koordinasyonu ile hayata geçirilmiştir.

E-Ticaret Kanunu Hazırlama Komisyonu tarafından 2010 yılında Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarı Taslağı, Adalet Bakanlığınca Türkiye Büyük Millet Meclisine ("TBMM") sunulmuş olsa da ilerleyen yıllarda ilgili yasa tasarısı Adalet Bakanlığı tarafından revize edilerek TBMM'ye tekrar sunulmuştur. Nihayet 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ("E-Ticaret Kanunu"), 2014 tarihinde TBMM tarafından kabul edilmiş ve 2015 yılında yürürlüğe girmiştir.

3. İlk Düzenlemeler ve Temel Kapsam

a. 1 Mayıs 2015 Tarihinde Yürürlüğe Giren E-Ticaret Kanunu

1 Mayıs 2015 tarihinde yürürlüğe giren E-Ticaret Kanunu, genel hatlarıyla e-ticaret sektöründe faaliyette bulunanlar için güvenli ve şeffaf bir ortam yaratılmasını, e-ticaretin sunduğu imkanların kötü niyetli kişiler tarafından hukuka aykırı bir şekilde kullanılmasının önüne geçilmesini ve özellikle tüketicilerin aleyhine yönelik çeşitli uygulamaların son bulmasını hedeflemiştir.

E-Ticaret Kanunu, ticari iletişimi, hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıların sorumluluklarını, elektronik iletişim araçlarıyla yapılan sözleşmeleri ve elektronik ticarete ilişkin bilgi verme yükümlülüklerini ve uygulanacak yaptırımları kapsamaktadır. Bu bağlamda E-Ticaret Kanunu ile, ticaret uygulamalarının şeffaf ve güvenli bir ortamda gerçekleşebilmesi için hizmet sağlayıcı ve aracı hizmet sağlayıcıları tarafından e-ticaret işlemlerinin yapıldığı elektronik ortamda bulundurulması gereken genel bilgiler ile sözleşme öncesinde ve sipariş sürecinde alıcılara sunulmaları gereken bilgilere ilişkin düzenlemeler oluşturulmuştur.

b. 15 Temmuz 2015 Tarihli Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik

E-Ticaret Kanunu'nun Mayıs 2015 tarihinde uygulama alanı bulmasına takiben, Kanunun uygulanmasına ilişkin hazırlanan Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik de 15 Temmuz 2015 tarihinde Resmi Gazete'de yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda Yönetmelik ile elektronik iletişim araçlarıyla yapılan ticari iletişime dair bilgi verme yükümlülüklerinin ve ticari elektronik iletilerde uyulması hususların ne olduğuna ilişkin bir çerçeve çizilmiştir.

4. E-Ticaret Kanunu ve İkincil Düzenlemelerde Yapılan Önemli Değişiklikler

E-ticarete yaşanan komplikasyonlar ve ortaya çıkan ihtiyaçlar ile yurt dışında meydana gelen gelişmeler neticesinde e-ticaret sektöründe rekabeti bozucu veya sınırlayıcı faaliyetlerin engellenmesi, e-ticarete çok oyunculu bir yapının tesis edilmesi ve e-ticaretin sağlıklı bir şekilde büyütülmesi amacıyla başta E-Ticaret Kanunu ve Kanuna ek olarak ilgili yönetmeliklerde önemli revizyonlar gerçekleştirilmiştir. Bu değişiklikler kronolojik olarak aşağıdaki gibidir:

a. Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik'te Yapılan 2020 Tarihli Değişiklikler

E-Ticaret Kanunu'ndaki 2022 tarihli kapsamlı değişiklik ve ilgili yeni dönem öncesinde, 2020 yılında Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik'te önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Yapılan en önemli değişiklik, Ticari Elektronik İletiler Yönetim Sistemi'nin ("İYS") kurulması olup bu sistem ile hizmet sağlayıcıların arama, mesaj ve e-posta gibi farklı tipte ileti izinlerini saklayıp yönetebilecekleri, alıcıların verdikleri izinleri görüntüleyebilecekleri, ticari ileti onayı alınması, reddetme hakkının kullanılması ve şikayet süreçlerinin yönetilmesine imkan sağlayan ulusal veri tabanı sisteminin kurulması olmuştur.

b. E-Ticaret Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler

i. 2022 Tarihli Değişiklikler

Yukarıda açıklanan sebeplere ilişkin yapılan en kapsamlı ve detaylı değişiklik çalışmaları, E-Ticaret Kanunu'nda yapılan 2022 tarihli değişiklikler ile meydana gelmiştir. Yapılan yasal düzenlemelerle birlikte, “e-ticaret hizmet sağlayıcı” ve “e-ticaret aracı hizmet sağlayıcı” gibi kavramlar tanımlanmış; bu aktörlerin dijital pazarlardaki faaliyetleri çerçevesinde hangi yükümlülüklerle tabi oldukları açık şekilde belirlenmiştir. Bunun yanı

sıra, yıllık işlem hacmi ve sipariş sayısı belirli eşiklerin üzerinde olan şirketler için Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alma zorunluluğu getirilmiş; bu yükümlülük ile sektörde denetim mekanizmalarının daha etkin işletilmesi ve haksız rekabetin önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Böylece, belli ölçeğin üzerindeki platformların kamusal gözetim altında faaliyet göstermesi hedeflenmiştir.

Düzenlemeler yalnızca teknik tanımlarla sınırlı kalmamış, aynı zamanda sektördeki yapısal eşitsizliklerin önüne geçilmesine dönük çeşitli önlemleri de içermiştir. Özellikle e-ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının, pazaryeri içerisindeki satıcılarla rekabet avantajı yaratacak uygulamalarda bulunmaları yasaklanmış; veri kullanımı, reklam faaliyetleri ve markaların çevrim içi tanıtımı gibi konularda önemli sınırlamalar getirilmiştir. Ayrıca, fikri mülkiyet haklarının ihlali ya da hukuka aykırı ürünlerin satışa sunulması gibi durumlara karşı daha hızlı müdahaleye olanak sağlayan bildirim yükümlülükleri düzenlenmiştir.

c. Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik (“Yönetmelik”)

E-Ticaret Kanunu'nda yapılan kapsamlı ve önemli değişiklikler paralelinde, sektörde faaliyet gösteren aracı hizmet sağlayıcılar ve hizmet sağlayıcılara ilişkin yükümlülüklerin sınırlarının netleştirilmesi ve 1 Temmuz 2022'de kabul edilerek büyük bir kısmı da 1 Ocak 2023'te yürürlüğe giren Elektronik Ticaret Aracı Hizmet Sağlayıcı ve Elektronik Ticaret Hizmet Sağlayıcılar Hakkında Yönetmelik, sektörün işleyişine doğrudan etki eden birçok başlığı düzenlemiştir.

Yönetmelik ile, yıllık işlem hacmine göre işletmelerin “orta”, “büyük” ve “çok büyük” ölçekli olarak sınıflandırılması getirilmiş; bu sınıflara göre farklılaştırılmış yükümlülükler öngörülmüştür. Özellikle veri kullanımı, içerik sorumluluğu ve pazaryeri işleyişine ilişkin ayrıntılı hükümlerle, platformların rekabeti bozucu faaliyetlerde bulunmalarının önüne geçilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, aracı hizmet sağlayıcıların içerik denetimi, haksız ticari uygulamalara müdahale yükümlülüğü, fikri hak ihlallerine ilişkin prosedürler gibi konularda daha somut yükümlülüklerle tabi kılındığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, taraflar arasında kurulacak aracılık sözleşmelerinin asgari içeriği

Diğeryandan, “haksız ticari uygulama” kavramı çerçevesinde aracı hizmet sağlayıcıların, platformlarında satış yapan işletmeler üzerinde baskı kuran, ticari kararlarını kısıtlayan ya da sözleşmeye dayalı ilişkilerde tek taraflı avantaj sağlayan davranışları yasaklanmıştır. Bu hükümle, pazaryerlerinin ticari gücünü suistimal ederek pazar dengesini bozmasının önüne geçilmesi ve küçük/mikro ölçekli işletmelerin dijital ekonomide varlık gösterebilmelerine elverişli bir ortam oluşturulması hedeflenmiştir.

ii. 2024 Tarihli Değişiklikler

30 Ekim 2024 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklik ile, 2022 yılında elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılara getirilen lisans alma yükümlülüğü kapsamında söz konusu lisans ücretlerinin hesaplanmasına ilişkin E-Ticaret Kanunu'na yeni istisnalar getirilmiştir. Bu bağlamda, yurtdışına yapılan satışlar ile yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen harcamalar belirli koşullarla lisans ücretinden düşülebilecek tutarlar arasında sayılmıştır. Özellikle ihracat odaklı faaliyetlerin ve proje bazlı yatırımların desteklenmesi amacıyla, 2024 yılına özel olarak bu tutarların dört katı, aracı hizmet sağlayıcısının net işlem hacminden indirilebilecektir. Böylece, sektörde uluslararasılaşma ve yatırımı teşvik edici bir yaklaşım benimsenmiştir.

belirlenmiş, şeffaflık ve eşitlik ilkeleri doğrultusunda veri paylaşımı, tanıtım kısıtlamaları ve iç iletişim sistemlerine ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

d. 2025 Tarihinde Yönetmelik'te Yapılan Değişiklikler

8 Mart 2025 yılı itibarıyla, Yönetmelik'teki çeşitli değişiklikler yürürlüğe girmiş ve bu kapsamda Yönetmelik'te önemli güncellemeler yapılmıştır. Bu güncellemeler ile lisans yükümlülüğü, veri kullanımı ve platformların ticari uygulamaları gibi başlıklarda uygulamaya dair sorunların giderilmesi hedeflenmiştir. Yeni düzenlemeyle birlikte, belirli bir

işlem hacmi ve sipariş adedini aşan e-ticaret aktörleri için lisans alma zorunluluğu getirilmiş; bu lisanslara ilişkin ücretler kademeli olarak belirlenmiştir. Böylece sektörde kamu denetiminin güçlendirilmesi ve şeffaflık sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca, aracı hizmet sağlayıcıların veri kullanımı, sıralama sistemleri ve tanıtım faaliyetleri gibi alanlardaki yetkileri sınırlandırılmış; büyük platformların rekabeti bozacak uygulamalarda bulunmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Reklam ve promosyon bütçelerine yönelik üst sınırlar getirilmiş, aynı gruba bağlı şirketler arasında yapılan tanıtım ve yönlendirme uygulamalarına kısıtlamalar getirilmiştir.

5. 2025 İtibarıyla E-Ticaretin Türkiye'deki Gelişimi

Ticaret Bakanlığı tarafından 6 Mayıs 2025 tarihinde yayımlanan E-Ticaret Görünümü Raporu'na ("Rapor") göre, Türkiye'de e-ticaret hacmi 2024 yılı itibarıyla 3 trilyon Türk lirasını aşmıştır. Bir önceki yıla kıyasla %61,7 oranında artış gösteren bu büyüme, e-ticaretin genel ticaret içindeki payını %19,1 seviyesine taşımıştır. İşlem sayısı ise 5 milyar 910 milyon adede ulaşmış ve perakende e-ticaret hacmi 1 trilyon 619 milyar TL olarak gerçekleşmiş, perakende işlemler %10'un üzerinde bir artış göstermiştir. Ayrıca, 2024 yılında Türkiye genelinde e-ticaret

faaliyeti yürüten işletme sayısı 600 bini aşmıştır. Bu işletmelerin büyük çoğunluğunu şahıs firmaları oluşturmuştur. Kadın kullanıcılar toplam harcamaların %58'ini gerçekleştirmiş; kozmetik, kişisel bakım ve giyim alanlarında erkek kullanıcılara kıyasla daha yüksek bir paya sahip olmuştur. Genel olarak değerlendirildiğinde, 2024 yılı itibarıyla e-ticaret Türkiye ekonomisi içinde daha görünür ve etkili bir konuma ulaşmıştır. Bu yükseliş hem tüketici alışkanlıklarındaki değişimi hem de dijital ticaretin yapısal dönüşümünü açık biçimde yansıtmıştır.

Av. Ahmet Oğul Aksoy

Özel Gün

Özel Gün

24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı

24 Temmuz 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte İstanbul'daki gazeteler, baskı ve sansüre karşı çıkarak gazeteleri sansüresiz şekilde basma kararı almıştır. Bu tarih, 1948 yılından itibaren "Gazeteciler ve Basın Bayramı" olarak kutlanmaya başlanmıştır.

Gazeteler, Milli Mücadele Dönemi'nde cephedeki askerlere ve halkın geneline moral verme amacı taşımıştır. İrade-i Milliye ve Hakimiyet-i Milliye gibi gazeteler, Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde halkı, hem bilinçlendirme hem de örgütlemeyi amaçlamıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kurulması sonrasında da gazetecilik çalışmaları devam etmiş ve hatta

ülkenin en önemli hususlarından biri olarak nitelendirilmiştir. Mustafa Kemal Atatürk, basına verdiği önemi şu sözlerle açıkça ifade etmiştir: *"Önem ve yüceliği cihan medeniyetinde açıkça kendisini gösteren basına, hükümetimizin birinci derecede önem vermesi; bu hususta sarf edeceği mesaiyi, millete ifa ile mükellef olduğu hayırlı hizmetlerin baş tarafına koyması yüksek Meclisin kesinlikle isteyeceği hususlardandır."* 1 Mart 1922

Kamuoyunun hakikati öğrenme ve doğru haber alma hakkının temel güvencesi olan basın özgürlüğü, çağdaş demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarındandır. Basın özgürlüğü, sadece gazetecilerin mesleğini yapması veya bağımsız haber yapabilmesi ile ilgili değil bir halkın nefes alabilmesiyle ilgilidir. Zira basın, eleştiren, sorgulayan, görünenle yetinmeyen, araştıran bir gücün temsilcisidir.

Basın özgürlüğü, Anayasa'nın 26. maddesi *"Herkesin düşünce ve*

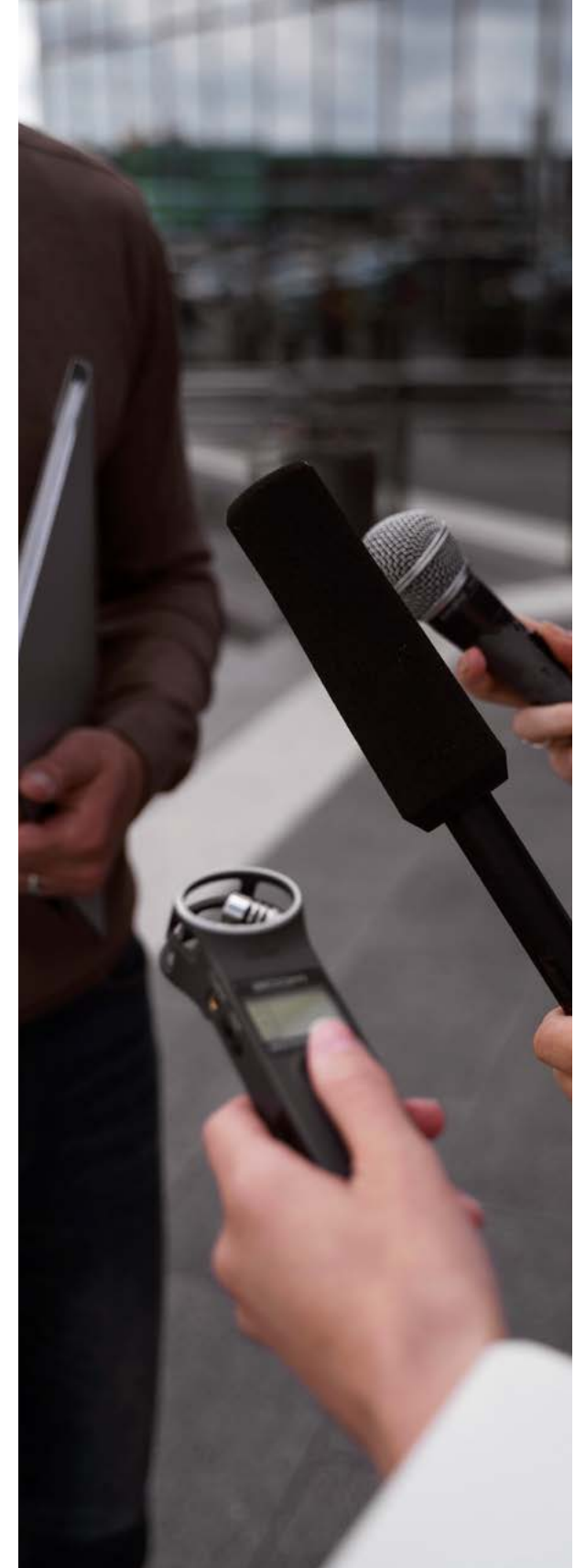
kanaatlerini açıklama ve yayma hakkı vardır.", 28. maddesi *"Basın hürdür, sansür edilemez. Devlet, basın ve haber alma özgürlüğünü sağlayacak tedbirleri alır"* ve 30. maddesi *"Basın araçlarına el konulamaz."* uyarınca koruma altındadır.

Basın özgürlüğü, aynı zamanda ifade özgürlüğünün doğal bir uzantısı haline gelmiştir. Bu anlamda hukukun rolü, bu özgürlüğü güvence altına almak, ihlalleri önlemek ve toplumun dezenformasyona karşı korunmasını sağlamaktır.

Bu amaçla çıkarılan Dezenformasyon Yasası (Türk Ceza Kanunu m.217/A), alenen yanıltıcı haberleri yayan kişilere yönelik yaptırımlar içermektedir. Ancak uygulamadaki sınırların ve yorumların belirsizliği, bu yasanın basın özgürlüğünü sınırlandırma riski taşıdığı yönünde çeşitli eleştirileri de beraberinde getirmiştir. Bu noktada hukukun görevi, hem yanlış bilgiyle mücadele etmek hem de ifade ve basın özgürlüğünü koruyacak dengeyi kurmaktır.

Toplumun doğru bilgiye erişme hakkının teminatı olan basın özgürlüğü, demokratik bir toplumun vazgeçilmez unsurudur. Bu değerli mesleği özveriyle sürdüren tüm basın emekçilerinin 24 Temmuz Gazeteciler ve Basın Bayramı kutlu olsun!

Av. Nur Yeşildağ

Dünyaya Haberler

Legality Dünyaya Haberler

Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Resmi Gazete’de Yayımlandı

4 Haziran 2025 tarih ve 32920 sayılı Resmi Gazete’de “Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türlü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik” (“Değişik Yönetmelik”) yayımlanmıştır. Değişik Yönetmelikle birlikte 5953 sayılı Basın İş Kanunu kapsamında çalıştırılan işverenlerin aynı zamanda İş Kanunu kapsamında işçi statüsünde de çalışmasının olması halinde, toplam çalışan gazeteci ve işçi sayısının en az beş olması halinde banka aracılığıyla ödeme öngörülmekteydi. Değişik Yönetmelik ile bu sayı en az üç olarak değiştirilmiş ve işveren tarafından yapılacak bir aydaki net ödemelerin, çalışan sayısının üçü aşması halinde banka aracılığıyla gerçekleştirilmesi zorunlu kılınmıştır.

Deniz İş Kanunu’na tabi olup Türkiye’de en az beş gemi adamı çalıştıran işveren veya vekillerinin, bir ay içerisinde yapacakları her türlü ödeme banka aracılığıyla yapılması öngörülmekteydi. Değişik Yönetmelik ile en az beş gemi adamı sayısı en az üç gemi adamı olarak değiştirilerek, en az üç gemi adamı çalıştıran işveren veya vekillerinin banka aracılığıyla ödeme yapması zorunludur.

Bu durum, İş Kanunu hükümlerinin uygulandığı işverenler ile üçüncü kişilerin Türkiye’de çalıştırdıkları işçi sayısının en az üç olması halinde de söz konusu olmakla, banka aracılığıyla ödeme zorunludur. Değişik Yönetmelik, 1 Temmuz 2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik Değişikliği’nin tamamı için bkz:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250604-9.htm>

Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği ile ilgili 2025/10 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi Yayımlandı

21 Haziran 2025 ve 32933 sayılı Resmi Gazete’de “Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliğine İlişkin Genelge” (“Genelge”) yayımlanmıştır. Genelge ile hızla dijitalleşen dünyanın gereksinimleri doğrultusunda web siteleri ve mobil uygulamaların yaşlı ve engelli bireyler tarafından kullanımı kolaylaştırılması gerektiğine yer verilmiştir. Bu kapsamda web siteleri ve mobil uygulamaların tüm kullanıcı kitlelerine uygun, kullanımı kolay arayüz tasarımı ve içeriğine sahip olması zorunlu kılınmıştır.

Aile ve Sosyal hizmetler Bakanlığı tarafından usul ve esasları belirlenmek, web siteleri ve mobil uygulamalarda erişilebilirliği sağlamak üzere; izleme komisyonu, danışma komisyonu, inceleme komisyonu kurulmuştur. Bakanlık tarafından izleme süreci tamamlanıp erişilebilir olduğuna kanaat getirilen kurum ve kuruluşlara ait web siteleri ve mobil uygulamalara erişilebilirlik logosu kullanım hakkı iki yıl süreyle verilecektir.

Kamu kurumları, üniversiteler, büyük çaplı elektronik haberleşme şirketleri gibi kuruluşlar en geç bir yıl içinde olmak üzere; elektronik ticaret yapan hizmet sağlayıcılar en geç 2 yıl içinde olacak şekilde, web siteleri ve mobil uygulamalarını, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın internet sitesinde yer alan Web Siteleri ve Mobil Uygulamaların Erişilebilirliği Kontrol Listesi- A Seviyesi ile WCAG 2.2 (Web İçeriği Erişilebilirlik Kılavuzu) standartlarına uygun hale getirmekle yükümlüdür.

Genelge’nin tamamı için bkz:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250621-17.pdf>

Rekabet Kurumu Tarafından Resmi Gazete’de Uzmanlaşma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ No: 2025/2) Yayımlandı

26 Haziran 2025 tarih ve 32938 sayılı Resmi Gazete’de Uzmanlaşma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ No: 2025/2) (“Yeni Tebliğ”) yayımlanması ile 2013/3 sayılı eski tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 4. Maddesi kapsamında grup muafiyeti yoluyla yasaktan muaf tutulma koşulları yeniden belirlenmiştir.

Bazı tanımlar yenilenerek, “Dağıtım” tanımı “Uzmanlaşma ürünlerinin ticarileştirilmesini de içerecek şekilde, bu ürünlerin müşterilere satışı ve tedariki faaliyetini “şeklinde değiştirilerek ürünlerin ticarileştirilmesini kapsayacak şekilde genişletilmiş; “potansiyel rakip” kavramı “tamamen varsayımsal olmayan ciddi göstergelere dayanarak gerekli maliyetleri üstlenerek pazara giren” şeklinde değiştirilmiştir.

Yeni Tebliğ ile grup muafiyetinden yararlanma yüzdesi %25'ten %20'ye düşürüldü. Yeni Tebliğ'e göre, uzmanlaşma anlaşmaları yalnızca tarafların toplam pazar payı ilgili pazarda %20'yi aşmıyorsa grup muafiyetinden yararlanabilir. Uzmanlaşmış ürünler ara girdi olarak kullanıldığı durumda hem üst akış hem de alt akış pazarlarında bu sınır ayrı ayrı geçilmemelidir. Pazar payı hesaplamalarında ise tek yıl verisi yerine son üç yılın ortalaması gerekli durumlarda dikkate alınabilecektir. Böylece dengeli değerlendirme yapılması hedeflenmektedir. Ayrıca, pazar payı %20 'yi aşmayacak ancak aşması halinde muafiyet, eşiğin aşılmasından itibaren iki yıl daha devam edecektir.

2013/3 sayılı Tebliğ'den yararlanan ve fakat Yeni Tebliğ kapsamında koşulları karşılamayan anlaşmalar, yürürlük tarihinden itibaren iki yıl içerisinde Yeni Tebliğ'e uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir. Bu süre zarfında, 4054 sayılı Kanunun 4. maddesinde belirtilen yasak bu anlaşmalara uygulanmayacaktır.

Tebliğ'in tamamı için bkz:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250626-6.htm>

Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği (Sıra No:29) Yayımlandı

28 Haziran 2025 tarih ve 32940 sayılı Resmi Gazete'de "Mali Suçları Araştırma Kurulu Genel Tebliği" ("Tebliğ") yayımlanmıştır. Tebliğ ile kripto varlık hizmet sağlayıcılarının müşteri ile ilişkileri sırasında kimlik tespiti gerektiren işlemlerde Uyum Yönetmeliği tedbirleri uygulanacağı belirtilmiştir.

Platformlar aracılığıyla gerçekleştirilen kripto varlık işlemlerinin ilgili varlığın alımı, takas ya da yatırma işleminden itibaren en az 48 saat sonra yapılması zorunlu kılınmakla ilk çekim işlemlerinde bu süre 72 saat olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Değer korumaya yönelik farklı varlık veya haklara referans veren kripto varlıklara, günlük 3.000 USD ve aylık 50.000 USD tutarında transfer limiti getirilmiştir. Tedbirler Yönetmeliğinin 24/A maddesinin birinci fıkrasının uygulanması durumunda, transfer limitleri iki kat artırılabilir.

Kripto varlık transfer işlemlerinde müşterilerden en az 20 karakter olmak üzere işlem içeriğini açıklayan beyan verilmesi talep edilmektedir. Ek olarak, likidite sağlama, piyasa yapıcılığı veya arbitraj gibi belirlenen amaçlar nedeniyle yapılan işlemlerde, yönetim kurulu onayıyla bazı kısıtlamaların uygulanmadığına yer verilmiştir.

Saklama kuruluşlarının, platform kullanıcıları adına veya hesabına gerçekleştirdiği transfer işlemleri de söz konusu düzenlemelere dahil edilmekle birlikte, sermaye piyasası mevzuatından doğan transferlerin bu düzenlemelerin dışında bırakıldığına yer verilmiştir.

Tebliğ'in tamamı için bkz:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250628-4.htm>

Karayolu Taşıma Mevzuatında Değişiklik

15 Mayıs 2025 tarih ve 32901 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (“Değişik Yönetmelik”) ile bazı değişiklikler yapıldı.

Değişik Yönetmelikle, kurye işletmeciliğinin mevzuat kapsamına alınmasıyla birlikte, özellikle motor kurye faaliyetlerine yönelik daha denetlenebilir bir yapı oluşturulması amaçlanmıştır. Bu düzenleme, karayolu taşımacılığı alanında yapısal yenilikleri hayata geçirmektedir. Bu çerçevede, sektörde faaliyet gösteren tüm paydaşların, getirilen değişiklikleri dikkatle incelemesi; kendi faaliyet alanlarına ilişkin yeni yükümlülükleri belirlemesi ve mevzuata uyumun sağlanması için gerekli tedbirleri ivedilikle alması büyük önem taşımaktadır.

Kurye İşletmeciliği Yetkilendirilmesi

Ticari ya da özel amaçla, aynı il sınırları içinde veya birbirine komşu ilçeler arasında kurye taşımacılığı yapacak gerçek ve tüzel kişilere, faaliyet alanlarına göre P türü yetki belgesi verilecektir. P1 yetki belgesi, yalnızca aynı il içinde veya farklı illerin sınırdaş ilçeleri arasında hizmet verecek işletmelere; P2 yetki belgesi ise bir veya birden fazla ilde, yine il içi ya da komşu ilçeler arasında faaliyet göstermeyi planlayanlara tahsis edilecektir.

P1 belgesi için başvuruda bulunanların en az 5 adet özmal motorlu taşıta ve 100.000 TL sermaye veya işletme sermayesine sahip olması gerekirken; P2 belgesi için ise asgari 30 özmal taşıt ve 500.000 TL sermaye veya işletme sermayesi gözetilmektedir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı’na yazılı başvuru yapılması halinde en fazla 3 taşıtla faaliyet yürütmek üzere P1 belgesi talep eden işletmelerden (i) asgari taşıt sayısı ve sermaye kriterleri aranmayacak, (ii) orta düzey yönetici mesleki yeterlilik belgesi bulundurma ya da bu nitelikte personel çalıştırma yükümlülüğü kaldırılacak, (iii) yetki belgesi ücreti üzerinden %85 oranında indirim uygulanacak, bu indirim 15 Kasım 2025 tarihine kadarki başvurular için %95 oranında olacaktır.

P1 yetki belgesine sahip firmalar, yetki belgeleri kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlerinde yalnızca merkezi adreslerinin bulunduğu il sınırlarında şube açma hakkı bulunmaktadır. Yönetmelikte M1 yetkisine sahip olanlar P1, M2 yetkisine sahip olanlar ise P2 yetki belgesi kapsamında faaliyette bulunabilecektir.

P1 yetki belgesine sahip Tüzel kişiler en az bir adet orta düzey yönetici türü mesleki yeterlilik belgesine sahip veya bu nitelikleri haiz kişiyi bünyesinde çalıştırması gerekmektedir.

P Türü Yetki Belgesi Kapsamında Kullanılabilecek Taşıtlara İlişkin Esaslar

Yönetmelik çerçevesinde, P1 ve P2 yetki belgeleri kapsamında kullanılabilecek taşıtların sayısına, türüne, yaşına ve teknik özelliklerine yönelik detaylı kriterler getirilmiştir. P1 ve P2 belgeleriyle; ticari veya hususi motosiklet/moped, ticari kamyonet, ticari otomobil türündeki araçların kaydedilmesi mümkündür.

P1 belgesi ile özmal taşıt sayısının en fazla 2 katı kadar sözleşmeli taşıt kaydedilebilecek; P2 belgesi ile özmal taşıt sayısının en fazla 10 katı kadar sözleşmeli taşıt eklenebilecektir.

P1 belgesine sözleşmeli kamyonet veya otomobil kaydedilmesi; P2 belgesine ise sözleşmeli otomobil kaydedilmesi mümkün değildir. Ayrıca, en fazla 3 taşıtla faaliyet göstermek üzere P1 belgesi alan işletmeler, taşıtlarını finansal kiralama veya uzun vadeli kiralama dışındaki yöntemlerle sözleşmeli olarak temin edemez; bu kapsamda sözleşmeli taşıt ekleyemezler.

Asgari kapasite hesabında dikkate alınmak üzere; P1 yetki belgesi için gerekli asgari taşıma kapasitesinin hesaplanmasında; finansal kiralama yoluyla edinilen taşıtlar ile uzun dönemli kiralama kapsamında temin edilen taşıtlar da dikkate alınabilecektir.

Motosiklet ve mopedlerle taşımacılıkta, P1 veya P2 yetki belgesi eki taşıt belgelerine kaydedilecek motosiklet veya moped türü araçların, taşıma kutusu olmalıdır. Bu kutular PTT Yurtiçi Ayrım ve Sevk Sistemi Usul ve Esasları'na uygun şekilde donatılmış ve araç tescil kayıtlarına işlenmiş olması gerekmektedir. Bu araçların 10 yaşından büyük olamayacağı belirtilmiştir. Ancak, 15 Kasım 2025 tarihine kadar P1 veya P2 yetki belgesiyle kaydedilecek motosiklet/mopedler için bu üst yaş sınırı, yetki belgesinin ilk yenileme tarihine kadar 15 yaş olarak uygulanacaktır.

Otomobil cinsi araçlarda, P1 ve P2 belgelerine kaydedilecek otomobil türü taşıtlar, asgari kapasite hesabında dikkate alınmayacaktır.

S Yetki Belgesi Kapsamındaki Taşıtlara İlişkin Düzenlemeler

Yönetmelik S yetki belgesiyle faaliyet gösterecek taşıtların sayısı, türü ve kullanım niteliği gibi konularda detaylı düzenlemelere gitmiştir.

S yetki belgesi eki taşıt belgesine en fazla 100 adet özmal otobüs kaydedilebilir. Sözleşmeli otobüslerin sayısı, özmal otobüs sayısının yarısını geçmemekle birlikte en fazla 3 adet özmal otobüsle faaliyet izni verilen işletmeler, taşıt belgelerine sözleşmeli taşıt ilave edilemez.

Taşıtların kaydı ve tescilinin yapılması sırasında; S yetki belgesi eki taşıt belgesine kaydedilecek taşıtların, taşıt tescil belgelerinde kullanım amacının faaliyet türüyle uyumlu olması gerekmektedir. Yolcu taşımacılığı için kaydedilecek taşıtlarda “yolcu nakli”, eşya taşımacılığı için kaydedilecek taşıtlarda ise “yük nakli” amacıyla tescil edilmiş olmaları gerekmektedir.

S ve diğer yetki belgesi türlerine, tahditli plakaya sahip taşıtlar doğrudan kaydedilemeyecektir. Fakat, söz konusu taşıtların S belgesi kapsamında kullanılabilmesi; taşıtın bağlı bulunduğu UKOME veya İl Trafik Komisyonu tarafından, Araçların kamu ulaşım planlamasına olumsuz etkisi olmayacağına dair gerekçeli karar alınması ile karar doğrultusunda belirlenen tahditli plakalı taşıtlar istisnai olarak belgeye kaydedilmesi mümkündür.

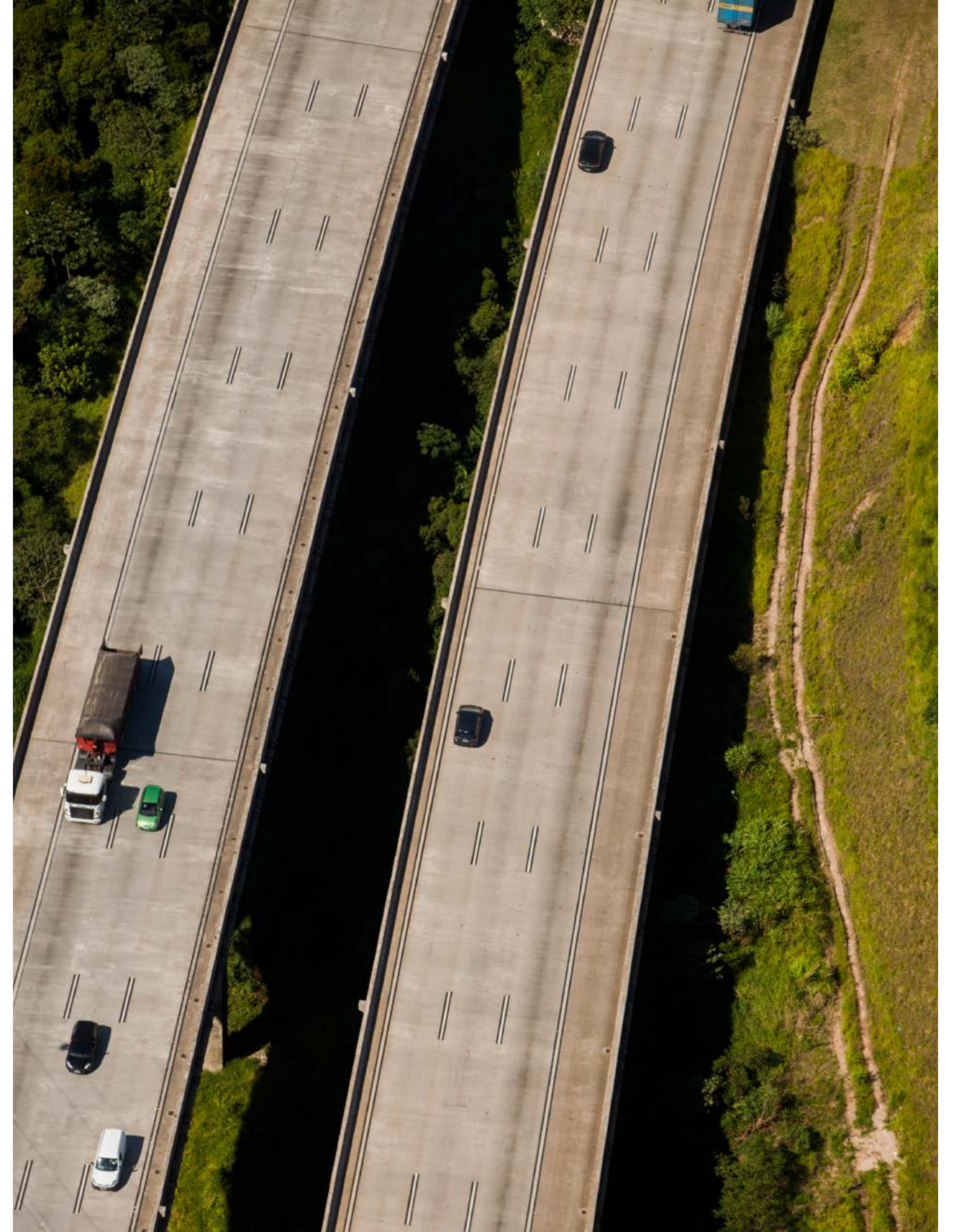
Yetki belgesi eki taşıt belgelerinde yer alan taşıtlar, yalnızca taşıt kartında belirtilmiş kişi veya kuruluşlara yönelik servis hizmetlerinde kullanılabilir. Her bir taşıtla, aynı anda en fazla 3 farklı kuruluş adına servis taşımacılığı yapılabilecektir.

Yetki belgesine sahip ve kayıtlı taşıtların, belge kapsamı dışında ya da yetki belgesi bulunmayan kişi veya kuruluşların faaliyetlerinde kullanılması yasaklanmıştır. Aksi takdirde, işletmelere 50 uyarma cezası, bir takvim yılı içerisinde ise 10 farklı uyarma alan belge sahiplerinin yetki belgelerinin iptal edilmesi söz konusu olacaktır.

S yetki belgesine sahip tüzel kişiliklerin en az bir adet orta düzey yönetici türü mesleki yeterlilik belgesine sahip veya bu nitelikleri haiz kişiyi çalıştırmaları gerekmektedir.

Yönetmelik Değişikliği'nin tamamı için bkz:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/05/20250515-1.htm>

Dünyadan Haberler

Legality Dünyadan Haberler

AB ABD Yeni Ticaret Anlaşması – %15 Gümrük Vergisi Öngörülüyor

ABD Başkanı Trump ile Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı von der Leyen süregelen gümrük anlaşmazlığını çözmek için masaya oturdular. Aylar boyunca sürmüş olan belirsizlik İskoçya'da gerçekleştirilen üst düzey görüşme ile sonuca bağlandı. Görüşmenin sonunda taraflar daha önce önerilen %30 yerine %15 oranındaki gümrük vergisinde uzlaşmaya vardılar. Gümrük krizini hafifletme amacı taşıyan anlaşma sonucunda ithalat ürünleri için uygulanacak gümrük vergisi %15 olarak sabitlendi. Bununla beraber önceden gündeme getirilmiş olan %30 civarı oranlar bertaraf edilmiş oldu. Ayrıca otomobil endüstrisini kapsayan %25 oranındaki vergiler de %15 olarak belirlendi. Ancak çelik ve alüminyum için %50 oranındaki vergilerin korunacağına karar verildi.

Avrupa Birliği bu anlaşmayla beraber ABD'den petrol ve diğer enerji ürünlerinin ithalatını ilerleyen yıllarda 750 milyar dolara kadar çıkarmayı taahhüt etti. Ek olarak ilerleyen yıllarda AB ülkelerinin ABD'den savunma ve silah sistemleri satın alımını 600 milyar dolara çıkaracağı da taahhütler arasında yer aldı. Bu taahhütlerden yola çıkarak AB'nin ABD ile enerji ve savunma gibi stratejik alanlarda yakın ilişkiler kurma niyeti taşıdığını söylemek mümkün. Liderler anlaşmayı herkes için faydalı ve iki taraf arasında istikrar ve öngörülebilirlik getirecek bir adım olarak tanımladı. Yatırımcılar bu anlaşmanın ticari belirsizliği azaltacağını ve finansal piyasalar için güven tazelenmesine yardımcı olacağını öngörüyor. Son olarak bu hamlelerin Çin ve Rusya karşısında ortak duruşu güçlendireceği tahmin ediliyor.

Teknolojik Gelişmeler Sonucu TCS 12.000 İşçiyi İşten Çıkartıyor

Hindistan'ın önde gelen BT hizmetleri şirketi Tata Consultancy Services (TCS), 2025 mali yılı içerisinde dünya genelindeki çalışanlarının yaklaşık %2'sine denk gelen 12.000 kişiyi işten çıkaracağını duyurdu. Şirketin CEO'su Krithivasan, yapay zekâ ve otomasyonun getirdiği yeni çalışma modelleri sebebiyle bir uyum süreci ihtiyacının doğduğunu belirtti. Bu karar, şirketin bu teknolojileri benimsemesi, yeni pazarlara açılması ve ekonomik belirsizlikler karşısında daha çevik bir organizasyon yapısına geçme çabalarının bir parçası olarak alındı. İşten çıkarmaların özellikle orta ve üst düzey yöneticileri etkileyeceği ve yıl boyunca kademeli olarak gerçekleştirileceği öngörülüyor.

Krithivasan, TCS'nin yapay zeka teknolojisini aktif olarak kullandıklarını, şirketin geleceğe yönelik beceri ihtiyaçlarının değerlendirilmesi sonucunda bu işlemlerin yapıldığını belirtti. Ayrıca Alve yeni iş modellerine uyum sağlamak için çalışanları yeniden eğitime ve yeniden görevlendirme çabalarının sürdüğünü, ancak bazı alanlarda bu çabaların yeterli olmadığını ve bunun işten çıkarmalara neden olduğunu kabul etti. Şirket, etkilenen çalışanlara kıdem tazminatı, ek sigorta ve yeniden istihdam desteği sunacağını duyurdu.

TCS'nin bu adımı, global BT endüstrisinde benzer dijital dönüşümlerin ve yapay zeka ile uyumlu iş gücü planlamasının habercisi olarak değerlendiriliyor ve şirketin uzun vadeli rekabet gücünü arttırmasını hedefliyor.

ECB Faiz Oranlarını İlk Kez Sabitledi

Avrupa Merkez Bankası (ECB), Temmuz 2025 toplantısında ekonomik belirsizlikler karşısında faiz oranlarını sabit tuttu. ECB, yıl içinde dört kez faiz oranlarını düşürmüştü, ayrıca Ocak ayında %3 olarak belirlenen ana depo faizini Haziran ayında %2'ye indirmişti. Enflasyonun euro bölgesinde ECB'nin hedeflemiş olduğu %2 oranına gerilemesi faiz kararında etki gösterdi. Artan küresel ticaret gerilimleri de ECB'nin temkinli adım atmasına sebep oldu.

ECB Başkanı Christine Lagarde, euro bölgesi ekonomisinin ilk çeyrekte beklenenden iyi performans gösterdiğini belirtti. Bunun sebebini ise önceden yapılan ihracat artışına, özel tüketim ve yatırımların yükselmesi sayesinde gelişmiş kolay finansman koşullarına bağladı. Lagarde, güçlü euronun enflasyonu daha fazla düşürebileceğini ve küresel tarifelerin fiyat artışlarını sınırlayabileceğini söyledi. Ancak ticaret çatışmalarının derinleşmesi halinde ihracat, yatırımlar ve tüketimde düşüş yaşanabileceği konusunda uyarılarda bulundu. Ek olarak olası tarifeler ve küresel arz zinciri sorunlarının da fiyatlar üzerinde baskı yaratabileceğini ifade etti.

Ekonomistler, ABD-AB arasında ticaret anlaşması sağlanmadığı halde, ECB'nin Eylül ayında yeniden faiz indirimi yapabileceğini, ancak ticaret gerilimlerinin azalması durumunda faiz artırım ihtimalinin devam edeceğine dair tahminlerde bulunuyor. ECB'nin gelecekteki adımlarının enflasyon, büyüme ve jeopolitik gelişmelere bağlı olarak şekilleneceği belirtiliyor.

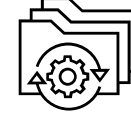

Japonya ile Ticaret Anlaşması ABD Borsalarını Yükseltti

ABD ve Japonya arasında imzalanan ticaret anlaşması kapsamında Japonya'dan ABD'ye ihraç edilen otomobil ve otomotiv parçalarında uygulanan gümrük vergisi oranının %27,5'ten %15'e düşürülmesi için imza atıldı. Bu kapsamda diğer sektörlerde de geçerli olması beklenen %25 oranlı tarifeler de %15 düzeyine çekildi ve ithal edilen ürünlerde %15 karşılıklı gümrük vergisi uygulanması belirlendi. Bu durum Japonya'yı %25 vergiyle karşılaşan diğer otomobil ihracatçılarına göre avantajlı konuma getirdi.

Japonya ise anlaşma kapsamında ABD'ye ilaç, yarı iletkenler, enerji ve otomotiv gibi sektörlerle odaklanarak 550 milyar dolarlık yatırım taahhüt etti. Trump hisselik sermaye, kredi ve garantiler şeklinde sunulacak bu yatırımlardan ABD'nin karın %90'ını alacağını belirtti. Anlaşma, Japonya'nın ABD pazarına daha fazla tarım ürünü ve otomobil ihraç etmesine olanak tanırken, ABD için Japon piyasasına kolayca erişilmesi hedefleniyor.

Finansal piyasalar anlaşmanın olumlu etkisini çok kısa bir sürede gördü. Dow Jones ve S&P 500 endeksleri yükselişe geçti. Toyota ve Honda gibi Japon otomobil üreticilerinin hisseleri Tokyo'da artış gösterdi. Trump, bu anlaşmanın ABD'de yüz binlerce istihdam yaratacağını iddia etti. Japonya'nın bu anlaşmayla ABD'ye otomobil ve yedek parça ihracatında kota olmaksızın vergi indirimi aldığı bildirildi. Japonya Tarife Müzakerecisi Ryosei Akazawa, ülkesinin ilk kez böylesi bir avantaj elde ettiğini vurguladı. Anlaşma, 2019'daki sınırlı ticaret anlaşmasının ardından daha kapsamlı bir iş birliği adımı olarak görülüyor.

Çin'in Uluslararası Yapay Zeka İş Birliği Önerisi

Çin Başbakanı Li Qiang, Şanghay'da düzenlenen Dünya Yapay Zeka Konferansı'nda (WAIC) küresel iş birliği çağrısında bulundu. Li, yeni bir küresel yapay zeka iş birliği örgütünün kurulmasını önerdi ve yapay zekanın yalnız birkaç ülke ya da şirketin tekelinde olmasının küresel risk yarattığını belirtti. Bu sebeple Birleşmiş Milletler destekli şekilde yürütülecek eşitlikçi bir sisteme ihtiyaç olduğunu vurguladı. Başbakan Li, Çin'in yapay zekayı sanayi ve ekonomiyle bütünleştirmeyi hedefleyen "AI Plus" planına dikkat çekti ve Çin'in özellikle Küresel Güney'deki ülkelere teknoloji desteği sağlamaya hazır olduğunu belirtti. Konuşmanın ardından da Çin Dışişleri Bakanlığı 13 maddelik küresel bir yapay zeka yönetişimi eylem planı yayımladı ve açık inovasyon ve teknoloji paylaşımı çağrısı yaptı.

Ayrıca, bu öneri, ABD'nin yapay zeka sektöründeki düzenlemeleri gevşetme planlarının ardından geldi. Çin, bu adımla küresel yapay zeka yönetişiminde daha fazla etki kazanmayı hedefliyor. Çin'in önerisi, ABD öncülüğündeki yapay zeka girişimlerine karşı alternatif sunarak, daha kapsayıcı ve çok taraflı bir yapay zeka yönetişimi modeli kurmayı hedefliyor.

Uzmanlar, ABD'nin Çin'in yükselişini sınırlamaya yönelik daha kapalı bir yaklaşım izlediğini belirtiyor. Çin, Kuşak ve Yol Girişimi kapsamında iş birliği yapabileceği ülkeleri hedeflerken, ABD'nin Japonya ve Avustralya gibi müttefiklerinin desteğini alması bekleniyor. Çin ayrıca, ABD'nin kısıtlamalarına rağmen yerli çip teknolojilerini geliştirmeye devam ediyor.

Amazon, Şanghay'daki Yapay Zeka Araştırma Laboratuvarını Kapattı

Amazon, Şanghay'daki yapay zeka araştırma laboratuvarını kapatma kararı aldı. Amazon Web Services (AWS) bünyesinde 2018 yılında kurulan bu laboratuvar, özellikle grafik tabanlı verilerle çalışan açık kaynaklı “derin öğrenme” çerçevesi Deep Graph Library (DGL) gibi projelerle tanınıyordu. Ancak ABD'nin Çin'e uyguladığı yarı iletken ve teknoloji ihracat kısıtlamaları, Çin'deki Amerikan şirketlerinin faaliyetlerini sınırladı. Süregelen gerilimler, Amazon gibi büyük teknoloji şirketlerinin Çin'deki Ar-Ge yatırımlarını azaltmasına veya sonlandırmasına neden oluyor. Trump'ın agresif gümrük politikaları süreci hızlandırırken, Çin hükümeti ise yapay zeka ve teknoloji geliştirmede kendi kendine yeterliliği teşvik ediyor.

Amazon, bu kararın, Çin ile olan iş ilişkilerindeki stratejik değişiklikleri ve ABD'nin Çin'e yönelik teknoloji transferi üzerindeki kısıtlamalarını yansıttığını doğruladı. Laboratuvarın kapanışı, Çin'in yapay zeka alanında kendi bağımsız ekosistemini geliştirme hedefleriyle paralel ilerlerken, ABD'nin teknoloji liderliğini sürdürme mücadelelerinde önemli bir dönemeç olarak görülüyor. Bu durum, küresel teknoloji rekabetinin Çin ve ABD arasında daha da keskinleşeceğini gösteriyor.

S&P 500 ve Nasdaq Endeksleri Yeni Rekor Kapanışlar Gerçekleştirdi

Cuma günü ABD borsaları, yatırımcıların Başkan Donald Trump'ın Kanada ile ticaret görüşmelerinin sona erdiği yönündeki açıklamalarına rağmen iyimserliğini korumasıyla yükseldi. S&P 500 ve Nasdaq endeksleri tarihi zirvelerde kapanarak güçlü bir toparlanmanın sinyallerini verdi.

S&P 500 endeksi %0,52 artışla 6.173,07 seviyesinde kapanarak rekor kırdı; gün içinde %0,76'ya kadar yükselerek 6.187,68'i test etti. Nasdaq Composite endeksi de aynı oranla yükselerek 20.273,46 puanla günü tamamladı. Dow Jones Sanayi Endeksi ise 432 puanlık artışla 43.819'a çıktı. Bu yükseliş, Nisan ayında ticaret politikalarındaki belirsizlik ve artan tarifeler nedeniyle yaşanan düşüşlerin ardından piyasalarda görülen en güçlü sıçramalardan biri olarak değerlendiriliyor. Özellikle ABD Ticaret Bakanı Howard Lutnick'in Çin ile ticaret çerçevesi oluşturulduğu yönündeki açıklamaları yatırımcı güvenini artırdı. Lutnick ayrıca ABD'nin diğer büyük ticaret ortaklarıyla kısa sürede anlaşma zemini bulabileceğini belirtti.

Ek olarak, yapay zekâ sektöründeki canlılık ve Nvidia, Microsoft, Alphabet gibi teknoloji devlerinin güçlü finansal performansı da endekslerin yukarı yönlü hareketini destekledi. Analistler, bu yükselişin temelinde hem jeopolitik yumuşama hem de beklentilerin üzerinde gelen şirket bilançolarının yattığını vurguluyor.

AB Direktifine Göre 2030'dan İtibaren Kiralık Araçlar Tamamen Elektrikli Olacak

Avrupa Birliği, 2030 yılından itibaren kiralık araç filolarının tamamının sadece elektrikli araçlardan oluşmasını zorunlu kılacak düzenlemeler getirmeyi planlıyor. Bu düzenleme, Sixt, Hertz ve Europcar gibi büyük araç kiralama şirketlerini doğrudan etkileyecek ve Avrupa'daki tüm araç kayıtlarının yaklaşık %20'sini oluşturan kiralık araç piyasasında önemli değişikliklere yol açacak.

Ancak bu geçiş bazı sektör temsilcileri tarafından eleştiriliyor. Şarj altyapısının yetersizliği ve araçların şarj süresinin uzun olması nedeniyle kiralama şirketleri tarafından, elektrikli araç filosunu küçültme yoluna gidilmişti. Sixt'in CEO'su Nico Gabriel bu zorunluluğun filo büyüklüğünü azaltabileceğini ve bunun da kiralama ücretlerine yansiyabileceğini belirtti. Almanya Başbakanı Friedrich Merz ise sadece elektrikli araçlara odaklanmanın otomotiv sektöründe rekabet gücünü zayıflatabileceğine ve teknolojik esnekliğin korunmasının önemine dikkat çekti.

AB Komisyonu'nun bu düzenleme taslağını yaz aylarında açıklaması bekleniyor. Ancak tasarının yasalaşması için Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi'nin onayı gerekecek. Uzmanlar, bu zorunluluğun Avrupa'nın karbon salınımını azaltma hedeflerine önemli katkı sağlayacağını, fakat altyapı ve tedarik zincirlerinde yapılacak iyileştirmelerle desteklenmesi gerektiğini vurguluyor.

Bu hamle, Avrupa otomotiv sektöründe büyük bir dönüşümün işareti olarak görülüyor ve ayrıca elektrikli araçların yaygınlaşmasını hızlandırması bekleniyor. Ancak sektördeki uyum sürecinin zorlu geçmesi ve tüketici fiyatlarında olası artışlar yaşanması da mümkün olabilir.

Şengün'den Haberler

Legality Şengün'den Haberler

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Uyum ve Arabuluculuk Merkezi (TOBBUYUM) bünyesinde, sermaye piyasaları, yatırım süreçleri ve girişimcilik ekosistemine yönelik stratejik katkılar sunmak amacıyla kurulan Halka Arz – Yatırım ve Girişimcilik Komisyonu, çalışmalarına resmen başladı. Komisyon başkanlığı görevinin Kurucumuz Nedim Korhan Şengün tarafından yürütüleceği duyuruldu.

Komisyon Başkanı Nedim Korhan Şengün ile TOBBUYUM Genel Müdürü Dr. Onur Yüksel, Ph.D. liderliğinde çalışmalarını yürütecek komisyonun temel misyonu; Türk iş dünyasında halka arz, yatırım süreçleri ve girişimcilik alanlarında

farkındalık yaratmak, bu alanlarda ihtiyaç duyulan bilgi altyapısını güçlendirmek olduğu ifade edildi. Bu kapsamda iş dünyasının karşılaştığı sorunlara pratik çözümler sunan stratejik modellerin geliştirilmesi ve bu alanlarda ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünde yenilikçi ve etkin yöntemlerin sunulması hedeflendi.

Şengün & Partners Avukatlık Ortaklığı olarak, Türk iş dünyasına katma değer sağlayacak bu kıymetli yapının oluşumuna liderlik etmekten ve ülkemizin sermaye piyasaları ile girişimcilik kültürünün gelişimine katkıda bulunmaktan büyük bir onur ve sorumluluk duyuyoruz.

Legality Şengün'den Haberler

Kurucumuz ve TOBBUYUM Halka Arz – Yatırım ve Girişimcilik Komisyonu Başkanı Av. Nedim Korhan Şengün, Ankara'daki çalışmalarını yoğunlaştırdı. Bu doğrultuda, TOBBUYUM Genel Müdürü Dr. Onur Yüksel, Ph.D. ile birlikte OSTİM Sanayici ve İş İnsanları Derneği (OSİAD)'ni ziyaret etti.

OSİAD Başkanı Esat Hisarcıklılar ve OSİAD Genel Sekreteri Av. Emrah Çağrı Yeni ile gerçekleştirilen görüşmede, Türkiye ve Ankara iş dünyasına ilişkin güncel gelişmeler üzerine sohbet edilerek fikir alışverişinde bulunuldu.

Şengün & Partners Sürdürülebilirlik ve Uyum Merkezi'nin (SUM); şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) alanlarında sürdürülebilir politikalar geliştirmelerine katkı sağlama amacıyla yürüttüğü çalışmalar kapsamında, Ortak Av. Birgi Kuzumoğlu koordinasyonunda, ilgili avukatların katkılarıyla hazırlanan 2025 yılına ait ikinci SUM Özel Bülteni okuyucu ile paylaşıldı.

11 Haziran 2025 tarihinde İstanbul Barosu Çevre, Kent ve İmar Hukuku Komisyonu tarafından düzenlenen "Afetler ve Şokların Etkisinde Suya Duyarlı Şehirler" konferansına Şengün & Partners Avukatlık Ortaklığı Kreatif Direktörü Gizem Yağmur Gölbaşı katılım sağladı.

İstanbul Teknik Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Hayriye Eşbah Tunçay'ın sunumu ile gerçekleşen konferansta iklim krizine dayanıklı şehirler inşa etmenin bilimsel ve hukuki temelleri ele alındı. Birleşmiş Milletler tarafından yayımlanan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda iş dünyasının sürdürülebilirlik politikalarına uyum sağlamasında hukuk sistemlerinin yönlendirici rolüne dikkat çekildi.

19 Haziran 2025 tarihinde Yaşar Holding'in ev sahipliğinde İzmir'de düzenlenen TÜSİAD Kurumlarda Girişimcilik Buluşmaları serisinin 22'nci etkinliğine, Şengün & Partners Avukatlık Ortaklığı'ndan Ortak Av. Birgi Kuzumoğlu davet üzerine katılım sağladı.

İzmir girişimcilik ekosisteminin önde gelen paydaşları ile iş dünyasından temsilcileri bir araya getiren organizasyon, girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, iş birliklerinin geliştirilmesi ve sürdürülebilir büyümeye katkı sağlanması hedefleriyle gerçekleştirildi.

Etkinlik, katılımcılar arasında etkileşimi artırmaya yönelik olarak düzenlenen networking oturumu ve Yaşar Müzesi sergi turu ile sona erdi.

Legality Şengün'den Haberler

1 Temmuz 2025 tarihinde İzmir Ticaret Odası ev sahipliğinde, TOBBUYUM Uyuşmazlık Çözüm Merkezi iş birliğiyle ve Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) ile İzmir Ticaret Borsası'nın katkılarıyla düzenlenen "İş Dünyasında Dönüşüm: Yatırım, Halka Arz ve Konkordato Uygulamalarıyla Kurumsal Dayanıklılık" başlıklı toplantıda, iş dünyasının yatırım ve finansal stratejilerle ilgili temel dinamikleri ele alındı.

Toplantıda, Şengün & Partners Avukatlık Ortaklığı Kurucusu ve TOBBUYUM Halka Arz – Yatırım ve Girişimcilik Komisyonu Başkanı Av. Nedim Korhan Şengün, "Halka Arz, Yatırım ve Girişimcilik" başlıklı

kapsamlı bir sunum gerçekleştirdi. Sunumda sermaye piyasalarının dinamikleri, yatırım stratejileri ve halka arz süreçlerinde dikkat edilmesi gereken hukuki boyutlar hakkında detaylı bilgiler paylaşıldı.

Etkinliğe, Şengün & Partners Avukatlık Ortaklığı'ndan Ortak Av. Birgi Kuzumoğlu katılım sağladı. Toplantı, katılımcıların sorularının yanıtladığı soru-cevap oturumu ile sona erdi.

Şengün & Partners Avukatlık Ortaklığı'nın yenilikçi çalışmalarının yürütüldüğü Elevate Çalışma Grubu bünyesinde düzenlenen "Şengün & Partners Çalıştayı", 10 Temmuz 2025 tarihinde gerçekleştirildi. Çalıştay kapsamında, yenilikçi bakış açıları ve modellere yönelik değerlendirmeler yapıldı. Bu kapsamda, kurum içi gelişimi ve girişimciliği destekleyen çalışma ve buluşmaların düzenli olarak yapılmaya devam edilmesine karar verildi.

Şengün & Partners Competition Law Institute bünyesinde hazırlanan, Türkiye'de ve Dünyada rekabet hukukuna dair yaşanan gelişmelerin ele alındığı bülten serisinin üçüncü sayısı yayımlandı.

Şengün Akademi'den

Legality
Şengün Akademi'den

Global Bilgi Merkezi'dir.

AKADEMİ

Şengün Akademi'den

Şengün Akademi, global düzeyde hukuk bilgisini inceleyen, yorumlayan ve Türk hukukuyla sentezleyerek katkı sunan bir düşünce ve analiz kurumudur.

Sektörlere ve kurumlara özel hukuki raporlar üretir; talep hâlinde bilgilendirme toplantıları ve stratejik değerlendirme oturumları düzenleyebilir.

Akademi'miz, hukukun yalnızca bilinmesi ile değil yön verilmesi ile ilerleyeceğinin bilincindedir.

Akademi'miz, küresel hukuk, ülkelerin hukuku ve Türk hukuku konularında çalışmaları ile hukukun gelişmesini sağlamak hedefindedir.

Bu bağlamda aktif bir şekilde çalışmalarını yürütmektedir.

Şengün Enstitü'den

Legality
Şengün Enstitü'den

CLI | Competition
Law
Institute

Şengün Enstitü'den

Şengün Enstitü, rekabetin korunmasına ilişkin ulusal ve uluslararası mevzuatları, süreçleri yakından izleyen, dijital tekelleşmeye karşı hukuk zemininde mücadele eden, haksız rekabet uygulamaları ile rekabet hukuku arasındaki kesişim alanlarını analiz eden bir uzmanlık enstitüsüdür.

Dünyadaki önde gelen rekabet enstitülerinin çalışmalarını takip eder, iletişimde bulunur, güncel yargı süreçlerine dair yorumlar ve stratejik değerlendirmeler üretir.

Mutlaksurette rekabeti korumak için her türlü araştırmayı, çalışmayı, uygulamayı ve mücadeleyi sürdürür.

Legality Kaynakça

- <https://noyb.eu/files/CJEU/judgment.pdf>, Z.T.: 07.07.2025
- https://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?doclang=EN&text=&pageIndex=0&part=1&mode=DOC&docid=152065&occ=-first&dir=&cid=667631,%20Z.T.:07.07.2025
- https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202401689, Z.T.: 08.07.2025
- <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57586%22%5D%7D>, Z.T.: 08.07.2025
- <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-69977%22%5D%7D>, Z.T.: 08.07.2025
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250604-9.htm>
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250621-17.pdf>
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250626-6.htm>
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/06/20250628-4.htm>
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/05/20250515-1.htm>

Legality Lokasyon

İSTANBUL

İZMİR

ANKARA

KAHİRE

VİYANA

MİLANO

NICE

FRANKFURT

LONDRA

DUBAİ

LİZBON

ŞİKAGO

www.sengungrup.com

www.sengunpartners.com

www.sengunalsp.com

Legality

“Bu bülten Şengün Grup yayımıdır.”

Haziran - Temmuz - Ağustos | E-Bülten